

8. රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති හා අයවැය කටයුතු

8.1 සමස්ත තිරිසණය හා ප්‍රතිපත්ති කායා සාධනය

ස්ථාවර රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාවය තවදුරටත් වර්ධනය කිරීමේ අරමුණින් 1997 අයවැය ප්‍රතිපත්තිය සැලසුම් කරන ලදී. රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණයෙහි දැනට පවත්නා දුර්වලතම් නිවැරදි කර ගනිමින්, පෞද්ගලිකරණ වැඩසටහන ස්ථිර වගකීමකින් යුතුව අඛණ්ඩව ගෙනයමින් 1997 අයවැය පරතරය අඩුකර ගැනීම මූලික වශයෙන් අවධාරණය කෙරිණ. මේ අනුව රාජ්‍ය ගිණුම් නිවැරදි කිරීම අයවැයෙන් පරිබාහිර ගණුදෙනු යථාර්ථවත් කිරීම, මූල්‍ය පාලනය සහ වගකීම ශක්තිමත් කිරීම, ආදායම් වැඩිකර ගැනීම, අනවශ්‍ය වියදම් අඩුකිරීම, දුෂණය තුරන් කිරීම, සහ සමාජ සේවා වියදම් වඩාත් ඉලක්ක ගත කිරීම අපේක්ෂා කරන ලදී. අයවැය හිඟය උද්ධමනාත්මක නොවන මූලාශ්‍රයන් මගින් මූල්‍යනය කිරීම අපේක්ෂා කෙරිණ. එමගින් 1997 දී සැලකිය යුතු වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරන ලදී. වියදම් වර්ධනය සීමාකරන ලද අතර පුද්ගලිකරණ වැඩ සටහන සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කෙරිණ. සමස්ත රාජ්‍ය මූල්‍ය හිඟය වසරේ අපේක්ෂිත ප්‍රමාණයට වඩා පහල මට්ටමක පවත්වා ගැනීමට හැකිවූ අතර මහ බැංකුව සතු රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණය විශාල වශයෙන් අඩුවීම සමග බැංකු ක්‍රමය මගින් රජය වෙත ලබාදෙනු ලැබූ ණය ප්‍රමාණයේ ශුද්ධ අඩුවීමක් දක්නට ලැබුණි. අත්කරගත් මෙම ප්‍රතිඵල හා 1997 දී අනුගමනය කළ ප්‍රවේශම් සහගත මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය නැගෙනහිර ආසියානු මූල්‍ය වෙළෙඳපල අර්බුදය මගින් ආරම්භ වූ අධික අස්ථාවර ලෝක පරිසරයක් තුළ පවා සාපේක්ෂ වශයෙන් ස්ථාවර දේශීය මූල්‍ය වෙළෙඳපලක් පවත්වා ගැනීමට උපකාරී විය. මෙම ප්‍රතිඵලයන් තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීමේ සහ ආර්ථික සංවර්ධනය කඩිනම් කිරීමේ අදහසින්, සාපේක්ෂ වශයෙන් වාසිදායක සාර්ව ආර්ථික පරිසරයක් තුළ 1998 අයවැය ඉදිරිපත් කරන ලදී.

සමස්ත අයවැය හිඟය (ප්‍රදානයට පසු) දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 4.5 දක්වා පහත වැටුණු අතර 1996 දී සියයට 7.8 හිඟය හා සසඳන විට එය ප්‍රතිශත අංක 3.3 ක පහත වැටීමක් විය. මුල් අයවැය ඉලක්කයන් හා සසඳන විට 1997 සමස්ත අයවැය හිඟය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 1.6 කින් අඩුවිය. මෙම වර්ධනය රාජ්‍ය ව්‍යවසාය පෞද්ගලිකරණ වැඩ සටහනින් අපේක්ෂිත ප්‍රමාණයට වඩා ආදායමක් ලැබීම (රුපියල් දශලක්ෂ 22,535), බදු නොවන ආදායමේ රැස්කරගත් ප්‍රමාණයේ වර්ධනය, ඵලදායී නොවන අනවශ්‍ය වියදම් සහ පරිපූරක වියදම් පිළිබඳ දැඩි පාලනයක් සහිතව වර්ධනය වූ රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණය සහ ඉහළ පිරිවැයක් සහිත රාජ්‍ය ණය පියවා දැමීම නිසා ඇතිවන ඉතුරුම් ආදියෙහි ප්‍රතිඵලයකි. තිරිඟු පිටි මිල කිලෝ රු. 16.95 සිට කිලෝ රු. 18.95 දක්වා සියයට 12 ක සංශෝධනය සහ කෘෂි අංශයේ අඩු ආදායම් ලබන ගොවීන් ඉලක්ක කොට පොහොර සහනාධාරය සංශෝධනය කිරීමද 1997 පුනරාවර්තන වියදම් වර්ධනය සීමා කිරීමට දායක විය. ඒ හැර විශේෂයෙන්ම

වරාය සංවර්ධනය, විදුලිය සහ බලශක්තිය හා විදුලි සංදේශ වැනි ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රමාදයන්හි ප්‍රතිඵල වශයෙන් ප්‍රාග්ධන වියදම් අඩුවීමක් දක්නට ලැබුණු අතර එය විදේශ සම්පත් උපයෝජනය කෙරිණි අහිතකර ලෙස බලපාන ලදී.

රාජ්‍ය අයවැය කටයුතු සඳහා දේශීය වශයෙන් ණය ගැනීමෙන් පෞද්ගලික අංශයේ ආයෝජනය කෙරෙහි ඇතිවන බලපෑම අඩුකිරීම සඳහා 1997 අයවැය හිඟය මූල්‍යණය කිරීමට රජය විසින් දේශීය සම්පත් උපයෝජනය කර ගැනීම සැලකිය යුතු ලෙස අඩුකරන ලදී. තිකුතු වටිනාකම ඒ. ජ. ඩොලර් දශලක්ෂ 50 ක් වූ වල අනුපාතික නොවිටුවී වලින් වූ ලැබීම් ද යටිතල පහසුකම් සැපයීමේ වියදම් පියවීම සඳහා උපයෝගී කර ගන්නා ලදී. ඉහල පිරිවැයක් සහිත රාජ්‍ය ණය පියවා දැමීම සඳහා පුද්ගලිකරණ ලැබීම් උපයෝජනය කිරීම සහ භාණ්ඩාගාර බිල්පත්හි ව්‍යවස්ථාපිත සීමාව රුපියල් බිලියන 125 සිට රුපියල් බිලියන 115 දක්වා අඩුකිරීම මගින් රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තියේ විශ්වාසනීයත්වය වඩාත් තහවුරු කෙරිණ. 1998 අයවැය ලේඛනයෙන් පුද්ගලිකරණ වැඩ සටහන තවදුරටත් වර්ධනය කිරීමට සහ එවැනි පවරා දීම් වලින් ලැබෙන ආදායමින් රාජ්‍ය ණය තවදුරටත් පියවා දැමීමටත් අපේක්ෂා කෙරේ. රාජ්‍ය ණය පියවා දැමීම පිළිබඳ කරමින් 1996 අවසානයේදී මහ බැංකුව සතුව පැවති භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හිමිකම් ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 17,100 සිට 1997 අවසානයේදී රුපියල් දශලක්ෂ 7,222 දක්වා පහත වැටිණ. පෞද්ගලිකරණ ලැබීම් වලින් කොටසක් මහ බැංකුවේ විශේෂ ගිණුමක තැන්පත් කරන ලදී. මහ බැංකුව මගින් රජයට ලබාදුන් ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 13,991 කින් අඩුවීම මෙහි ප්‍රතිඵලයකි. ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අවශ්‍යතාවය අඩු කිරීමෙන් පසුව වාණිජ බැංකු සතු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හිමිකම් ප්‍රමාණය වැඩිවීම නිසා සමස්ත බැංකු ක්‍රමය මගින් රජයට ලබා දුන් ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය, රුපියල් දශලක්ෂ 2,172 කින් පමණක් පහත වැටිණ. මීට අමතරව 1997 දී රජයේ පරිපාලන ණය ගැනීම් ප්‍රමාණය, රුපියල් දශලක්ෂ 6,654 කින් අඩුවිය. 1998 අයවැය ලේඛනය, සමස්ත හිඟය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 6.5 කට (පුද්ගලිකරණ ලැබීම් නොමැතිව) ඉලක්ක කරන ලදී. 2000 වසරේදී මෙම ප්‍රමාණය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 4 දක්වා අඩු කිරීමට අපේක්ෂා කරනු ලැබේ.

රජය සරල, පුළුල් පදනමක් සහිත පාරදායක බදු ව්‍යුහයක් ඇති කිරීම අරමුණු කර ගනිමින් බදු ප්‍රතිපත්තිය අඛණ්ඩව ප්‍රතිසංස්කරණය කරන ලදී. බදු අනුකූලතාවය වර්ධනය කිරීම සහ ඵලදායී බදු පරිපාලනයක් ඇති කිරීම තුළින් ආයෝජන ප්‍රවර්ධනයට සහ වඩා පුළුල් බදු පදනමක් ඇති කිරීම සඳහා ආදායම් බදු ව්‍යුහයෙහි ප්‍රතිසංස්කරණ සිදු කරන ලදී. සේවා නියුක්ති නොවන ආදායම සඳහා රුපියල් 100,000 දක්වාත්, සේවා නියුක්ත ආදායම සඳහා රුපියල් 144,000 දක්වාත් වූ බද්දෙන් තිදහස් අසමාකාර ද්විත්ව ආදායම් සීමා ක්‍රමය වෙනුවට සියළුම බදු ගෙවන්නන් හට බද්දෙන් තිදහස් ආදායම් සීමාව රුපියල් 144,000 දක්වා

වූ ඒකීය ක්‍රමයකට ස්ථාපිත කරන ලදී. සහනදායී අනුපාතයන්ට යටත් වන බදු ස්ථරයන් රුපියල් 35,000 සිට රුපියල් 100,000 දක්වා පුළුල් කරන ලදී. මෙමගින් සුද්ගලික බදු ගෙවන්නන් හට සැලකිය යුතු සහනයක් ලබා දෙමින් වාර්ෂික ආදායම් මට්ටම අනුව ඉහලම ආන්තික බදු අනුපාතයෙහි බලපෑම සේවා නියුක්ති නොවන ආදායම් උපයන්තන් සඳහා රුපියල් 205,000 සිට සහ සේවා නියුක්ති ආදායම් උපයන්තන් සඳහා රුපියල් 249,000 සිට රුපියල් 444,000 දක්වා මෙම කාණ්ඩයන් දෙකම සම මට්ටමකට ගෙන එන ලදී. පොලී ආදායම් මත රැඳුණු බද්ද සියයට 15 සිට සියයට 10 දක්වා අඩු කරන ලදී. වානිජත්වයට යොමු වූ රාජ්‍ය සංස්ථා සේවකයින් මත උපයන විට ගෙවීමේ බදු වගකීම යලි පනවන ලද අතර මෙම බදු වගකීම 1993 සිට අදාළ ආයතනයන් විසින් ගෙවන ලදී. වන විශ්‍රාමිකයන්ට සේවය අවසානයේදී ගෙවනු ලබන ප්‍රතිලාභයන් සම්බන්ධයෙන් සහනදායී බදු අනුප්‍රමාණයන් අදාළ වන සීමාව රුපියල් දශලක්ෂ 1.5 සිට රුපියල් දශලක්ෂ 1.8 දක්වා ඉහල නැංවීමෙන් හා බදු ස්ථර පුළුල් කිරීම මගින් සහනයන් ප්‍රදානය කරන ලදී. ඊට අමතරව උපයන විට ගෙවන බදු සහ හිඟ ආදායම් බදු අයකර ගැනීම සඳහා බදු පරිපාලනයේ දියුණුවක් ඇති කරන ලදී. විදේශ ආයෝජන ප්‍රවර්ධනය කරනු වස් බද්ධ ව්‍යාපාරයන්හි කොටස් ආදායම් මත බදු නිදහස් කිරීම් ප්‍රදානය කරන ලදී. ඉහල තාක්ෂණයන් සහිත ව්‍යාපෘතීන්හි ආයෝජනය කරනු ලබන ව්‍යාපාරයන්ටද බදු නිදහස් කිරීම් ප්‍රදානය කරන ලදී.

භාණ්ඩ හා සේවා බද්දට පරිවර්තනය වීම පහසු කරවන වස් පිරිවැටුම් බදු ව්‍යුහයෙහි සංශෝධනයන් කරන ලදී. සියයට 12.5 ක්වූ ඒකීය බදු අනුපාතයක් සහිත භාණ්ඩ හා සේවා බද්ද හඳුන්වා දීමත් සමග ඇතිවන සැලකිය යුතු මිල වෙනස් වීම් මහජනතාව සඳහා සියයට 6 ක් සහ සියයට 10 ක් වූ බදු අනුපාත කාණ්ඩ පිළිවෙලින් සියයට 8 සහ සියයට 12 ක් දක්වා ක්‍රමයෙන් ඉහල නැංවීම කරන ලදී. ඩීසල් සහ භූමිතෙල් වැනි ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදන පිරිවැටුම් බද්දෙන් නිදහස් කරන ලද අතර එමගින් සිදුවන ආදායමේ අඩුවීම වලක්වා ගැනීම සඳහා ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදන මත නිෂ්පාදන බදු අනුපාත ඉහලට දමන ලදී. සියළුම වර්ගයේ සැර මත්පැන් සහ තෝරාගත් මගී ප්‍රවාහන මෝටර් රථ යන භාණ්ඩයන් මත නිෂ්පාදන බදු (විශේෂ විධිවිධාන) පනත යටතේ පිලිවෙලින් සියයට 10 සහ සියයට 5 ක්වූ බදු පනවන ලදී.

ප්‍රාග්ධන සහ අන්තර් භාණ්ඩ ආනයන මත බදු සහන සහ ආනයන තීරුබදු සහනයන් ප්‍රදානය කිරීම මගින් අපනයන අංශයේ දිරි ගැන්වීම් පුළුල් කරනු වස් එම සහනයන් ලබා ගැනීමට තිබිය යුතු නිෂ්පාදනයෙන් අපනයනය කලයුතු ප්‍රතිශතය අඩු කරන ලදී. ආයෝජන ප්‍රවර්ධනය කරනු වස් ඉහළ ආයෝජන බදු දීමනා, යන්ත්‍රෝපකරණ මත කඩිනම් ක්ෂයවීම් දීමනා සහ යන්ත්‍ර සහ උපකරණ ආනයනයන් මත අයකරනු ලබන ජාතික ආරක්ෂක බද්ද සියයට 2 සිට සියයට 0.5 දක්වා අඩු කිරීමත් සිදු කරන ලදී. ප්‍රාග්ධන සහ කොටස් වෙළඳපල

සංවර්ධනය කරනු වස්, නිල ලැයිස්තුගත කොටස් ගනුදෙනු මත මුද්දර ගාස්තු ඉවත් කිරීම, ලැයිස්තු ගත පොදු සමාගම් මගින් බෙදෙනු ලබන ලාභාංශ මත සම්පූර්ණ ආරෝපිත බදු බැර ප්‍රදානය කිරීම සහ ආයෝජකයන්ට කල්බදු වත්කම් මත වන ක්ෂයවීම්, කල්බදු වත්කම් ආදායමින් පියවා ගැනීමටද අවසර දෙන ලදී. උසස් තාක්ෂණ ව්‍යාපෘති, පරිසරය තාක්ෂණය, සහ දුෂ්කර ප්‍රදේශ වල ශ්‍රම සුක්ෂම ව්‍යාපෘති වැනි ප්‍රමුඛතා ක්ෂේත්‍රයන්හි ආයෝජන දිරිගැන්වීම පිණිස විශේෂිත ආංශික බදු සහනයන් හඳුන්වා දෙන ලදී.

ජාත්‍යන්තර පාරිසරික නිර්නායකයන් තුළ, කාර්මි-කරණ ක්‍රමෝපායයන් යථාර්ථවත් කිරීම සඳහා තීරුබදු ප්‍රතිසංස්කරණ නිර්දේශ කරනු පිණිස ජනාධිපති තීරුබදු කොමිසමක් පත්කරන ලදී. දේශීය මිල ගණන් වැඩිවීම සීමා කරනු පිණිස ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදනයන් මත ප්‍රතිශතාක 10 ක පාරිශ්චීය තීරුබදු ඉවත් කිරීමක් ප්‍රදානය කරන ලදී. දේශීය වෙළඳපලෙහි සීනි, හාල්, අරනාපල්, සහ ඵාණු වැනි ඇතැම් අත්‍යවශ්‍ය පාරිභෝගික භාණ්ඩයන්හි මිල ඉහළ යෑම සැලකිල්ලට ගෙන එම භාණ්ඩ ආනයනයට පූර්ණ සහ පාරිශ්චීය තීරුබදු ඉවත් කිරීම් ප්‍රදානය කරනු ලැබිණ. ආනයනය කරන ලද මෝටර් රථ මත අනුමත කල හැකි උපරිම ක්ෂය වීම නැව තෙක් වියදම් සහිත වටිනාකමින් සියයට 90 සිට සියයට 30 දක්වා අඩුකරන ලදී. විවිධ ආනයන තීරුබදු නිදහස් කිරීම් අයදා ලෙස පරිහරණය කල ආනයනය කරුවන්ට ත්‍රේයිමාසික භාණ්ඩාගාර බිල්පත් අනුපාතයට සමානුපාතික බද්දක් හඳුන්වා දෙන ලදී.

බදුකරණය සරල කරනු වස් මුද්දර බදු, අපනයන හැර පුළුල් පරාසයක ලියකියවිලි මත සියයට 2 ක් වූ ඒකීය අනුපාතයක් සහිතව පනවන ලදී. ඩීසල් මෝටර් වාහන මත වූ ද්විත්ව බදු අනුපාතයන් වාර්ෂිකව රු. 5,000 ක්වූ ඒකීය බද්දක් කරන ලදී. මූල්‍ය උපකරණ මත පිරිවැටුම් බද්ද ද, සියයට 2 ක ඒකීය බදු අනුපාතයක් කරන ලදී.

“පරිහරණය කරන්නා විසින් ගෙවිය යුතුය” යන මූලධර්මය පදනම් කොට ගෙන පරිපාලන ගාස්තු සහ අය කිරීම් සංශෝධනය කරන ලදී. තැපැල් ගාස්තුද වැඩි කරන ලද අතර රාජ්‍ය ආයතනයන් සහ පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරුන් වෙත තිබූ නොමිලේ තැපැල් පහසුකම් සීමාකරන ලදී. තැපැල් කායබලයන්හි අධික මෙහෙයුම් පාඩු සීමා කිරීම පිණිස ඉරිද සහ රජයේ නිවාඩු දිනයන් ව්‍යාපාරික කටයුතු නොමැති දින ලෙස හඳුන්වා දෙන ලදී. පෞද්ගලික වැවිලි සමාගම් සඳහා උද්ධමනය ගලපන ලද කල්බදු කුලී ක්‍රමයක් හඳුන්වා දුන් අතර වානිජමය වශයෙන් ලාභදායී රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් මත සුදුසු විශේෂ අය කිරීම් පනවන ලදී. මීට අමතරව, වැන්දඹු හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් වැඩි සටහනට සේවක සහභාගිත්වය වැඩි කිරීම පිණිස සේවකයින් විසින් ගෙවනු ලබන සමාජ ආරක්ෂක දායක අනුපාතය සියයට එකකින් වැඩිකරන ලදී.

වියදම් අංශය බලන විට, ගමන් වියදම්, ඉන්ධන සහ

ලිහිස්සි තෙල්, අනෙකුත් කාර්යාලීය උපකරණ, ප්‍රවාහන, සන්නිවේදන, පොදු උපයෝගිතා සහ අනෙකුත් සැපයුම් වැනි තෝරාගත් ක්‍ෂේත්‍රයන්හි ඵලදායී නොවන හෝ ඵලදායී බවින් අඩු වියදම් සියයට 20 කින් කපාහරින ලද අතර මෙය ජාතික ආරක්ෂක සහ සෞඛ්‍ය අංශයට බල පැවැත්වූයේ නැත. රාජ්‍ය ආයතන විසින් මෝටර් රථ මිලදී ගැනීම් සඳහා වූ ප්‍රතිපාදන අත්හිටුවන ලදී. මහ බැංකුව රුපියල් දශලක්ෂ 10,000 ක් වටිනා භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ රාජ්‍ය බැංකු වල අනෙකුත් ණය වලින් සමන්විත වූ අධික පිරිවැයක් සහිත රාජ්‍ය ණය පියවා දැමීමත් සමඟ ණය ව්‍යුහයේ ප්‍රගතියක් ඇති විය. තිරිඟු පිටි මිල වැඩි කිරීමත් සහ පොහොර සහනාධාරය සතුටුදායක ඉලක්කයක තබා ගැනීමත් නිසා තිරිඟු පිටි සහ පොහොර සහනාධාර සඳහා වූ වියදම් වැඩිවීම වලක්වා ගැනීමට හැකි විය. රාජ්‍ය ආයෝජන වැඩ සටහන මගින් දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 6.8 කට ඉලක්ක කළ රාජ්‍ය ආයෝජනය නියම වශයෙන් සියයට 5.8 ක් විය. පෞද්ගලික අංශයේ යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති සඳහා සම්පත් යොමු කරනු පිණිස, යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන අරමුදල පිහිටුවන ලදී. යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා වූ පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය ඉදිකිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම, හිමිකර ගැනීම සහ ඉදිකිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම, පැවරීම යන ප්‍රතිපත්ති යටතේ ධෛර්යමත් කරන ලදී.

මුල් අයවැය ඇස්තමේන්තුවල සඳහන් ඉලක්කය වූ රුපියල් දශලක්ෂ 5,000 ට එරෙහිව පෞද්ගලිකරණ ලැබීම් රුපියල් දශලක්ෂ 22,535 ක් හිමිකර ගනිමින් රාජ්‍ය ව්‍යවසාය ප්‍රතිසංස්කරණ වැඩ සටහන සතුටුදායක ලෙස ක්‍රියාත්මක විය. 1997 දී ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම්, ජාතික සංවර්ධන බැංකුව සහ ලුණු සමාගම් දෙකක් පුද්ගලීකරණය කල අතර වැවිලි සමාගම් කොටස් විකිණීමද පුද්ගලීකරණ වැඩ සටහන යටතේ සිදුකරන ලදී. 1998 දී පෞද්ගලීකරණ වැඩ සටහනෙන් ලබන ආදායම් උපයෝජනය කරමින් තව දුරටත් රාජ්‍ය ණය පියවා දැමීමට අපේක්ෂා කරනු ලැබේ.

රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ දියුණුව සහ ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අවශ්‍යතාවය අඩු කිරීම පොලී අනුපාත අඩු වීමට හේතු විය. වසර ආරම්භයේදී සියයට 17.11 ක් වූ එක් අවුරුදු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් බර තබන ලද සාමාන්‍ය ඵලද අනුපාතිකය වසර අවසානයේදී සියයට 10.17 ක් විය. වසර ආරම්භයේදී සියයට 14.50 ක් වූ රුපියල් ණය මත පොලී අනුපාතයද 1997 අවසානයේදී සියයට 11.25 දක්වා ක්‍රමයෙන් පහල මට්ටමකට සංශෝධනය කරන ලදී.

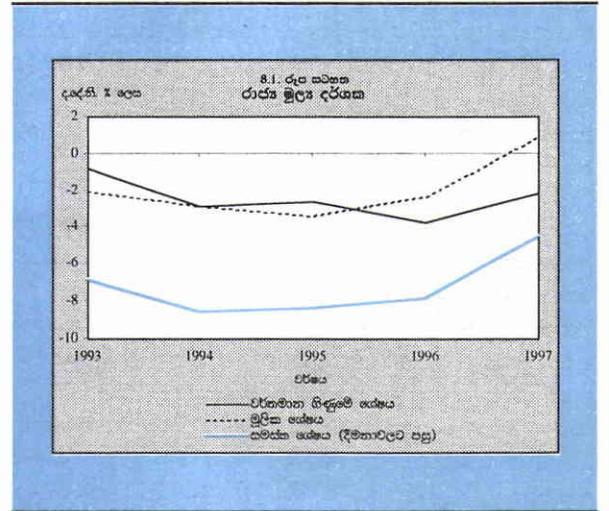
1997 මාර්තු මාසයේදී, දෙසතියකට වරක් නිකුත් කෙරෙන 'භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර' නම් වූ නව, මැදි කාලීන වෙළඳපල ණය උපකරණයක් හඳුන්වා දෙන ලදී. වෙළඳපල පොලී අනුපාතයන්හි වෙනස්වීම් අනුව මෙම උපකරණය මත වූ කුපන් අනුපාතිකය 1997 මුල් කාලයේ සියයට 14.50 සිට 1997 අවසානයේදී සියයට 11.50 දක්වා පහලට සංශෝධනය කරන ලදී. පොලී ව්‍යුහයෙහි මෙම අඩුකිරීම

නිසා ඇතිවන ප්‍රතිලාභයන් විශාල වශයෙන් 1998 අයවැය තත්ත්වයෙහි දැකිය හැකි වනු ඇත. 1997 අයවැය හිඟය මූල්‍යකරණය කිරීම සඳහා නව දේශීය සම්පත් රැස් කිරීම සම්පූර්ණයෙන්ම රුපියල් ණය සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මගින් සිදු විය. භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සීමාව රුපියල් බිලියන 125 සිට රුපියල් බිලියන 115 දක්වා අඩුකිරීම සහ මැදි හා දිගුකාලීන ණය සුරැකුම්පත් වෙළඳපල වර්ධනය කිරීම සඳහා වූ ස්වකීය අභිලාෂය 1998 අයවැය ලේඛනය මගින් රජය නිවේදනය කරන ලදී. එ.ජ.ඩොලර් දශලක්ෂ 50 ක් වටිනා වල අනුපාතික තෝට්ටු ජාත්‍යන්තර වෙළඳපලට නිකුත් කරන ලදී. මෙමගින් යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති මූල්‍යකරණය මෙන්ම විදේශීය ණය ගැනීම් සඳහා පාදක අනුපාතයක් හා ජාත්‍යන්තර ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළෙහි ශ්‍රේණිගත කිරීමක් ලබාගැනීමද අපේක්ෂා කෙරිණි. විදේශ ආයෝජකයින්ගේ විශ්වාසය පිළිබිඹු කරමින් එම නිකුතුව සම්පූර්ණයෙන්ම මිලදී ගැනිණි. 1997 වසරේදී විදේශ සම්පත් ඌණ උපයෝජනය අඛණ්ඩව පැවතීම මූලික අවධානය යොමුවිය යුතු ප්‍රධාන කරුණකි.

8.2 අයවැය තත්ත්වය

1997 අයවැය කටයුතු රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාවයෙහි සැලකිය යුතු වර්ධනයන් පෙන්නුම් කළේය. වර්තන ගිණුමේ හිඟය 1996 දී දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් සියයට 3.8 සිට සියයට 2.2 දක්වා පහත වැටීම සම්පූර්ණයෙන්ම, දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් සුනරාවර්තන වියදම් පහත වැටීම නිසා සිදු විය. සමස්ත අයවැය හිඟය (දීමනා වලට පසු) 1996 දී දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්, සියයට 7.8 සිට සියයට 4.5 දක්වා පහත වැටුණි.

රජයේ ආදායම දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්, 1996 දී සියයට 19.0 සිට 1997 දී සියයට 18.5 දක්වා පහත වැටීම බදු ආදායමෙහි අඩුවීම නිසා සිදුවිය. ආදායම් බදු, ආනයන කීරුබදු සහ ජාතික ආරක්ෂක බද්ද

8.1 සංඛ්‍යා සටහන
රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු පිළිබඳ සම්පිණ්ඩනය

ශීර්ෂය	රුපියල් දශලක්ෂ						
	1993	1994	1995	1996	1997 අනුමත ඇස්තමේන්තු	1997 තාවකාලික	1998 අනුමත ඇස්තමේන්තු
මුළු ආදායම සහ ප්‍රදානයන්	106,364	118,295	145,286	154,018	180,944	172,365	197,438
මුළු ආදායම	98,339	110,038	136,258	146,279	170,736	164,865	188,438
බදු ආදායම	85,891	99,417	118,543	130,202	151,451	144,006	164,049
බදු නොවන ආදායම	12,448	10,621	17,715	16,077	19,285	20,860	24,389
ප්‍රදානයන්	8,025	8,257	9,028	7,739	10,208	7,500	9,000
වියදම් සහ ආපසු ගෙවීම් අඩු කළ පසු ණය දීම	140,460	167,768	200,482	213,932	235,570	212,362	247,085
වර්තන	102,288	127,084	154,159	175,149	183,621	184,746	187,091
ප්‍රාග්ධනය	33,662	30,391	41,722	37,638	47,879	44,167	57,338
ආපසු ගෙවීම් අඩු කළ පසු ණය දීම	4,510	10,293	4,601	1,145	4,070	-16,551	2,656
වර්තන ශිඤ්ඤම් අතිරික්තය (+) / හිඟය (-)	-3,949	-17,046	-17,901	-28,871	-12,885	-19,881	1,347
අයවැය හිඟය (ප්‍රදානයන්ට පෙර සහ පුද්ගලිකරණ ලැබීම් රහිත)	-43,321	-60,726	-67,225	-72,382	-69,834	-70,032	-66,647
අයවැය හිඟය (ප්‍රදානයන්ට පසු සහ පුද්ගලිකරණ ලැබීම් සහිත)	-34,096	-49,473	-55,196	-59,914	-54,626	-39,997	-49,647
පියවීම	34,096	49,473	55,196	59,914	54,626	39,997	49,647
විදේශීය ණය ගැනීම්	9,855	11,778	21,224	10,160	14,194	9,722	16,426
දේශීය ණය ගැනීම්	24,241	37,696	33,972	49,754	40,432	30,275	33,221
වෙළෙඳ පොළ	22,229	38,362	33,424	39,391	40,432	39,644	33,221
බැංකු නොවන	28,308	37,205	26,359	26,301	40,432	41,816	33,221
බැංකු	-6,079	1,157	7,065	13,090	-	-2,172	-
මූල්‍ය අධිකාරිය	-13,657	1,764	7,662	9,873	-	-13,991	-
වාණිජ බැංකු	7,578	-607	-597	3,218	-	11,820	-
අනෙකුත් ණය ගැනීම්	2,012	-666	548	10,363	-	-9,369	-
සටහන: අයවැය හිඟය (ප්‍රදානයන්ට පෙර)	-42,121	-57,730	-64,224	-67,653	-64,834	-47,497	-58,647
දළ දේශීය නිෂ්පාදියේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්							
මුළු ආදායම සහ ප්‍රදානයන්	21.3	20.4	21.8	20.0	20.3	19.4	19.2
මුළු ආදායම	19.7	19.0	20.4	19.0	19.1	18.5	18.4
බදු ආදායම	17.2	17.2	17.8	16.9	17.0	16.2	16.0
බදු නොවන ආදායම	2.5	1.8	2.7	2.1	2.2	2.3	2.4
ප්‍රදානයන්	1.6	1.4	1.4	1.0	1.1	0.8	0.9
වියදම් සහ ආපසු ගෙවීම් අඩු කළ පසු ණය දීම	28.1	29.0	30.0	27.8	26.4	23.8	24.1
වර්තන	20.5	21.9	23.1	22.8	20.6	20.7	18.2
ප්‍රාග්ධනය	6.7	5.2	6.2	4.9	5.4	5.0	5.6
ආපසු ගෙවීම් අඩු කළ පසු ණය දීම	0.9	1.8	0.7	0.1	0.5	-1.9	0.3
වර්තන ශිඤ්ඤම් අතිරික්තය (+) / හිඟය (-)	-0.8	-2.9	-2.7	-3.8	-1.4	-2.2	0.1
අයවැය හිඟය (ප්‍රදානයන්ට පෙර සහ පුද්ගලිකරණ ලැබීම් රහිත)	-8.7	-10.5	-10.1	-9.4	-7.8	-7.9	-6.5
අයවැය හිඟය (ප්‍රදානයන්ට පසු සහ පුද්ගලිකරණ ලැබීම් සහිත)	-6.8	-8.5	-8.3	-7.8	-6.1	-4.5	-4.8
පියවීම	6.8	8.5	8.3	7.8	6.1	4.5	4.8
විදේශීය ණය ගැනීම්	2.0	2.0	3.2	1.3	1.6	1.1	1.6
දේශීය ණය ගැනීම්	4.9	6.5	5.1	6.5	4.5	3.4	3.2
වෙළෙඳ පොළ	4.4	6.6	5.0	5.1	4.5	4.5	3.2
බැංකු නොවන	5.7	6.4	3.9	3.4	4.5	4.7	3.2
බැංකු	-1.2	0.2	1.1	1.7	-	-0.2	-
මූල්‍ය අධිකාරිය	-2.7	0.3	1.1	1.3	-	-1.6	-
වාණිජ බැංකු	1.5	-0.1	-0.1	0.4	-	1.3	-
අනෙකුත් ණය ගැනීම්	0.4	-0.1	0.1	1.3	-	-1.1	-
සටහන: අයවැය හිඟය (ප්‍රදානයන්ට පෙර)	-8.4	-10.0	-9.6	-8.8	-7.3	-5.3	-5.7

මූලය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

වැනි ප්‍රධාන ආදායම් මූලාශ්‍රයන්ගෙන් ලැබුණු බදු ආදායම්, මත්දොම් වර්ධනයක් පමණක් පෙන්නුම් කළේ වසර තුළදී, බදු නිදහස් සීමාවන් වැඩි කිරීම, බදු අනුපාතයන් අඩු කිරීම, බදු වලින් නිදහස් කිරීම, සහ තීරු බදු ඉවත් කිරීම් ප්‍රදානය කිරීම නිසාය. මත්පැන් සහ සිගරට් මත නිෂ්පාදන බදු වැඩිකර තිබියදීත් අපේක්ෂිත ප්‍රමාණයට ආදායම් වැඩි නොවූයේ 1997 දී මෙම නිෂ්පාදනයන්හි නිෂ්පාදන ප්‍රමාණය හා විකුණුම් ප්‍රමාණය පහත වැටීම නිසාය. බදු නොවන ආදායම තියුණු ලෙස ඉහළ ගියේ, ඒවා නියමිත පරිදි එකතු කර ගැනීම සහ හිඟ පොලී විශේෂ අයකිරීම්, ලාභ සහ ලාභංශ නිසි ලෙස රැස් කර ගැනීමත් නිසාය. 1997 දී දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 2.5 ක් වූ බදු නොවන ආදායම සංසන්දනාත්මකව 1996 දී සියයට 2.0 ක් විය.

වර්තන වියදම් යථාර්ථවත් කිරීම සඳහා පියවර ගන්නා ලද අතර, අනවශ්‍ය වර්තන වියදම් ඉවත් කිරීම, කිරිඟු පිටි මිල සංශෝධනය, සංවර්ධන වැඩ සටහන් සහ සමාජයේ දිළිඳු කොටස් සඳහා වූ කුටුම්භ සුභසාධන වැඩ සටහන් ඉලක්ක ගත කිරීම හේතුකොටගෙන 1996 දී දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙන්, සියයට 22.8 ක් වූ පුනරාවර්තන වියදම් 1997 දී සියයට 20.7 දක්වා සීමාකර ගැනීමට හැකිවිය. විය. ආරක්ෂක වියදම් ද දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්, 1996 දී සියයට 5.8 සිට 1997 දී සියයට 5.1 දක්වා පහත වැටිණ. මෑත කාලය තුළදී වර්තන වියදම් 1995 දී දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 23.5 සිට 1996 දී දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 22.7 දක්වා සහ 1997 දී සියයට 21.7 දක්වා අඛණ්ඩව පහත වැටීම මනාව සැලසුම් කල මූල්‍ය කළමනාකරණයේ සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය විනයෙහි බලපෑම පිළිබිඹු කෙරිණ.

පොලී අනුපාතයන් පහත වැටීම සහ රාජ්‍ය ණය වලින් කොටසක් පියවා දැමීම නිසා ඇතිවූ වාසි සහගත තත්ත්වය 1997 දී තරමක් දුරට දක්නට ලැබුණි. මෙහි සම්පූර්ණ ප්‍රතිලාභයන් 1998 දී පිළිබිඹු වනු ඇත. පොලී පිරිවැය දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් 1996 දී සියයට 6.4 සිට සියයට 6.2 දක්වා සාමාන්‍ය වශයෙන් පහත වැටිණ. පොලී පිරිවැය මුළු වර්තන වියදමින් සියයට 30 ක් නියෝජනය කිරීමත් මුළු ආදායමින් සියයට 34 ක් උකහා ගැනීමත් නිසා රජයේ අයවැය මත අඛණ්ඩ හා අධික පීඩනයක් ඇති කළේය. 1996 දී ප්‍රාථමික ගිණුමෙහි දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 2.5 ක් වූ හිඟයට එරෙහිව 1997 දී සියයට 0.9 ක අතිරික්තයක් පැවතීම, රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයෙහි සනිටුහන් කල හැකි සංවර්ධනයක් විය. අයවැය හිඟය තවදුරටත් තිරසාර ලෙස අඩු කිරීම සහ එමගින් මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තියට සෘජුව උපකාරී වීම සඳහා පොලී පිරිවැය තවදුරටත් සැලකිය යුතු ලෙස අඩුකිරීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ.

රාජ්‍ය ආයෝජන (ප්‍රාග්ධන වියදම් සහ ණය දීම) දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 5.8 දක්වා පහත වැටුනද 1997 අයවැය ලේඛනයෙන් අපේක්ෂිත ඉලක්කය දළ දේශීය

නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 6.8 ක් විය. ණය දීම ප්‍රමාණය විශාල වශයෙන් පහත වැටීම මින් පිළිබිඹු විය. ඉකුත් කාල සීමාවේදී දුන් ණය ආපසු ගෙවීම 1997 දී විශාල වශයෙන් වැඩිවිය. ප්‍රාග්ධන වියදම් 1996 වසරේ පැවති මට්ටමේම පවත්වාගෙන යන ලදී. මාභී වැනි ඇතැම් ක්ෂේත්‍රවල ප්‍රාග්ධන වියදම් රජය විසින් දරන ලද අතර වඩාත් සතුටුදායක ලෙස පවත්වාගත හැකි ක්ෂේත්‍රයන් පෞද්ගලික අංශයට බාර කරන ලදී.

ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රමාදයන්, ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතනයන්හි ආරවුල් සහ විදේශ සම්පත් ඇද ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය දේශීය අරමුදල් හිඟවීම වැනි හේතූන් නිසා විදේශ සම්පත් උණු උපයෝජනය සැලකිය යුතු මට්ටමක පැවතින. මේවා සම්පූර්ණයෙන්ම සහනදායී ස්වභාවයේ සම්පත් විය. 1997 දී අයවැය හිඟය මූල්‍යාණය කිරීම සඳහා උපයෝගී කරගත් විදේශීය ණය සහ ප්‍රදානයන් ඉකුත් වසරේ වූ දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 2.4 ක මට්ටමේ සිට සියයට 1.9 ක් දක්වා පහත වැටුණි.

1997 දී දේශීය අංශයෙන් ණය ලබා ගැනීම ප්‍රධාන වශයෙන් වෙළඳපල පදනම් කරගත් උපකරණ මගින් සිදුවිය. භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සීමාව රුපියල් දශලක්ෂ 115,000 දක්වා රුපියල් දශලක්ෂ 10,000 කින් අඩු කිරීමට රජය විසින් ස්ථිර වගකීමකින් යුතුව තීරණය කරන ලදී. මෙය, මැදි හා දිගුකාලීන සුරැකුම්පත් වෙළඳපල වර්ධනයට උපකාරී වනු ඇත. රාජ්‍ය සුරැකුම්පත්, සාම්ප්‍රදායික හා වෙළඳපල හිතකර නොවන රුපියල් ණය වෙනුවට වෙළඳපල හිතකර භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර වලට ක්‍රමයෙන් මාරු විය. 1997 දී රුපියල් දශලක්ෂ 10,000 ක් වටිනා භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර නිකුත් කරන ලදී. වසර තුළදී රුපියල් දශලක්ෂ 48,500 ක් ප්‍රමාණයක රුපියල් ණයද නිකුත් කරන ලදී. මින් රුපියල් දශලක්ෂ 15,000 ක් පරිණත රුපියල් ණය ආපසු ගෙවීමට උපයෝගී කරගන්නා ලදී. නිකුත් කරන ලද රුපියල් ණය සියල්ලම පාහේ සේවක අර්ථසාධක අරමුදල, ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව, සේවක භාරකාර අරමුදල, රාජ්‍ය අංශයේ අර්ථසාධක අරමුදල් සහ රක්ෂණ සංස්ථාව වැනි ව්‍යවස්ථාපිත අරමුදල් සහ රාජ්‍ය ආයතන විසින් මිලට ගන්නා ලදී. සේවක අර්ථසාධක අරමුදල සහ ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව රුපියල් දශලක්ෂ 42,759 ක් රුපියල් ණය වල අයෝජනය කරන ලදී. එම ආයතන විසින් භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර වල ආයෝජනය කල ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 4,792 ක් විය. මෙම ආයතන 1997 රජයේ දළ ණය ගැනීම් ප්‍රමාණයෙන් සියයට 81 කට දායක විය. 1997 දී රජය විසින් බැංකු අංශයට කරන ලද ණය ආපසු ගෙවීම රුපියල් දශලක්ෂ 2,172 කි. කෙසේ වුවද මහ බැංකුව විසින් රජයට දුන් ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය යටතේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 13,991 ක ආපසු ගෙවීමක් සටහන් වූ නිසා අයවැය කටයුතු වලින් වූ සංකෝචනාත්මක බලපෑම බෙහෙවින් ඉහළ මට්ටමක පැවතුනි.

8.3 ආදායම සහ ප්‍රදානයන්

1997 දී රජයේ ආදායම සියයට 13 කින් වැඩිවී රුපියල් දශලක්ෂ 164,865 ක් විය. ඉකුත් වසරේදී මෙන්ම සියයට 11 ක වර්ධනයක් වාර්තා වූ බදු ආදායම රුපියල් දශලක්ෂ 144,006 ක් විය. 1997 වසර තුළදී තෝරාගත් රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් මත විශේෂ අයකිරීම් පැනවීම සහ දේපල ආදායම් වැඩිවීම නිසා බදු නොවන ආදායම සියයට 30 ක සැලකිය යුතු වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කළේය. අයවැය කටයුතු සඳහා විදේශ ප්‍රදානයන් උපයෝජනය කර ගැනීම 1996 වසරේ රුපියල් දශලක්ෂ 7,739 හා සසඳන විට රුපියල් දශලක්ෂ 7,500 දක්වා අඩුවිය.

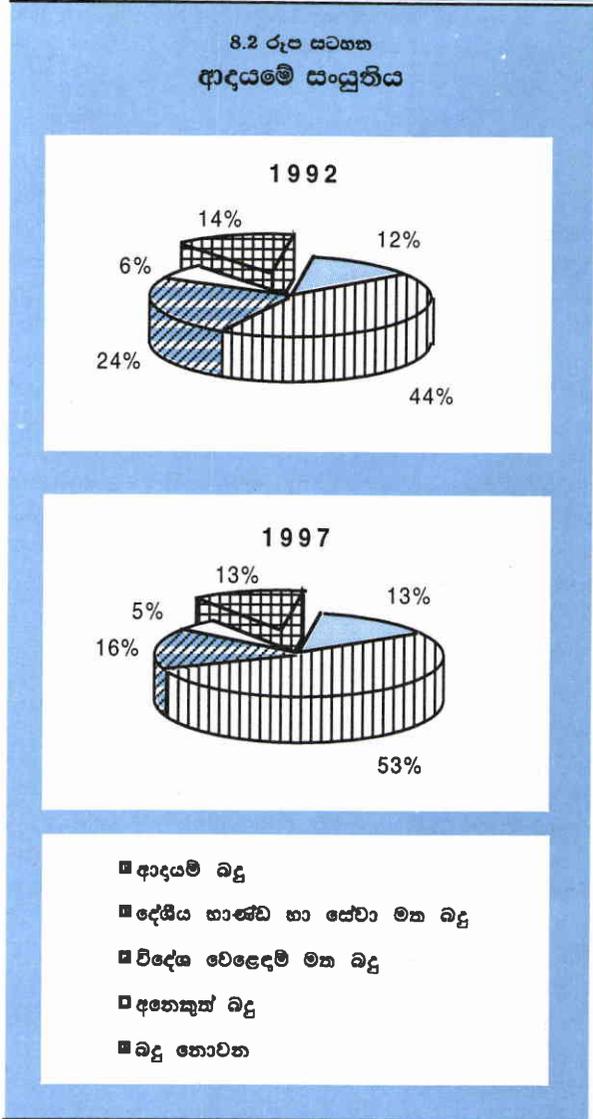
බදු ආදායම

ශ්‍රී ලංකාවේ බොහෝ අංශ ආදායම් බදු වලින් නිදහස් කර ඇති බැවින් බදු ආදායමින් වැඩි ප්‍රමාණයක් වක්‍ර බදු මගින් රැස් කරණු ලැබේ. සම්පූර්ණ බදු ආදායමින් සියයට 86 ක් පමණ වක්‍ර බදු වලට අයත් වේ. කෙසේ වුවද බදු ව්‍යුහයේ, අයහපත් බව අඩු කරනු වස් ආහාර ද්‍රව්‍ය වැඩි ප්‍රමාණයක් ඇතුළත් අත්‍යවශ්‍ය පාරිභෝගික භාණ්ඩ විශාල ප්‍රමාණයක් බදුවලින් නිදහස් කර ඇත. කෙසේ වුවද මෙමගින් බදු ව්‍යුහයෙහි පාරදෘශ්‍යතාවය අඩු වී ඇත. මෙවැනි ඇතැම් දුර්වලතාවයන් නිවැරදි කිරීම භාණ්ඩ හා සේවා බද්දෙන් අපේක්ෂා කෙරේ.

බදු ආදායම, දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ අනුපාතයක් වශයෙන් 1996 දී සියයට 16.9 සිට 1997 දී සියයට 16.2 දක්වා පහත වැටුණ අතර එය මුළු ආදායමේ කොටසක් වශයෙන් ගත්විට 1996 දී සියයට 89 සිට සියයට 87 දක්වා පහත වැටුණි. මෙය ආනයන තීරු බදු, ආරක්ෂක බද්ද, ආදායම් බදු, සිංග්ලට් මත නිෂ්පාදන බදු සහ මත්පැන් මත සුරාබදු යන ඒවායේ මන්දගාමී වර්ධනය නිසා සිදුවිය. පිරිවැටුම් බදු, ජාතික ආරක්ෂක බද්ද, සුරාබදු සහ බලපත්‍ර ගාස්තු අයත් වන දේශීය භාණ්ඩ හා සේවා බදු ආදායම් සියයට 14 කින් වැඩි වූ අතර, මෙය මුළු ආදායමේ කොටසක් වශයෙන් 1996 දී සියයට 59 සිට 1997 දී සියයට 61 දක්වා වැඩිවිය. එය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් ගත්විට සියයට 9.8 කි.

අපනයන සහ තෝරාගත් සේවා ශීර්ෂ කිහිපයක් හැර සියළුම භාණ්ඩයන්ට අදාල වන ජාතික ආරක්ෂක බද්ද සියයට 5 ක වර්ධනයක් සනිටුහන් කරමින් (දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 1.9) රුපියල් දශලක්ෂ 17,274 ක් ජනනය කළේය. මෙම මූලාශ්‍රය මගින් ලැබුණු ආදායම මුළු බදු ආදායමින් සියයට 12 ක් විය. යන්ත්‍ර සහ උපකරණ ආනයන මත ජාතික ආරක්ෂක බද්ද සියයට 2.0 සිට සියයට 0.5 දක්වා අඩුවී තිබියදීත් 1997 දී, වඩා ඉහල ආනයන වර්ධනයක් පිළිබිඹු කරමින් සියයට 13 ක වර්ධනයක් සටහන් කළේය.

පිරිවැටුම් බදු ආදායම සියයට 15 කින් වැඩිවී රුපියල් දශලක්ෂ 43,257 ක් වූයේ, ප්‍රධාන වශයෙන් නිෂ්පාදන නොවන

අංශයෙන් එකතු කරගත් ආදායම් ප්‍රමාණය වැඩිවීමක් සහ සියයට 6 ක් සහ සියයට 10 ක් වූ බදු අනුපාත කාණ්ඩ පිළිවෙලින් සියයට 7 සහ සියයට 11 දක්වා වැඩිවීමේ සම්පූර්ණ බලපෑමක් නිසාය. භාණ්ඩ හා සේවා බද්දට ප්‍රවේශවීම පහසුවීම සඳහා මෙම අනුපාතයන් 1997 නොවැම්බර් සිට තවදුරටත් සංශෝධනය කරන ලදී. (සියයට 7 සහ සියයට 11 බදු අනුපාත කාණ්ඩ සියයට 8 සහ සියයට 12 ලෙසත් සියයට 20 බදු අනුපාත කාණ්ඩය සියයට 18 දක්වාත්) මෙය ආදායමට සඵල බලපෑමක් ඇති කළේය. 1997 දී පිරිවැටුම් බදු මුළු බදු ආදායමින් සියයට 30 ක් විය. 1997 දී නිෂ්පාදන අංශයෙන් එකතු කරගත් මුළු පිරිවැටුම් බදු ප්‍රමාණය සියයට 7 කින් වැඩි විය. විදුලිය, විදුලි සංදේශ, ගුවන් ගමන් සහ හෝටල් සේවා වැනි පසුගිය කාලය තුළදී ප්‍රසාරණය වූ නිෂ්පාදන

නොවන අංශයේ ඇතැම් කාර්යයන් පිළිබිඹු කරමින්, එම අංශයෙන් එකතුකරගත් පිරිවැටුම් බදු ප්‍රමාණය සියයට 38 කින් වැඩිවිය.

1996 නොවැම්බර් මස සිට බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතනයන් මත පිරිවැටුම් බදු සියයට 2 ක ඒකීය අනුපාතයකට ගෙන ඒමත්, 1997 නොවැම්බර් සිට තවදුරටත් සියයට 1 දක්වා අඩුකිරීමත් නිසා ආදායම අඩුවීම කෙරෙහි බලපෑමක් ඇති කරන ලදී. 1997 දී ආනයනහි මුළු වටිනාකම සියයට 15 කින් වැඩිවී තිබියදීත් ආනයන මත පිරිවැටුම් බදු ආදායමෙහි සියයට 7 ක සාමාන්‍ය වර්ධනයක් වාර්තා විය. තීරු බදු ඉවත් කිරීම, සහ කිරි ඇසුරුම් සඳහා භාවිතා කරනු ලබන යන්ත්‍ර සූත්‍ර, හේ මළු, මස් වැනි, හේ කර්මාන්ත ශාලාවල භාවිතා කරනු ලබන යන්ත්‍ර, බඩුසර සහ ට්‍රක් රථ වැනි ඇතැම් ආනයන පිරිවැටුම් බද්දෙන් නිදහස් කිරීම, බදු අය කෙරෙන ආනයනහි සිදුවූ සාමාන්‍ය වර්ධනය (සියයට 7) සහ 1997 නොවැම්බර් මස සිට සියයට 25 සිට සියයට 10 දක්වා බදු අයකිරීමේදී ආනයන වටිනාකමට එකතු කරන අගය අඩුකිරීමත් මෙම මන්දගාමී වර්ධනයට දායක විය.

නිෂ්පාදන බදු සියයට 18 කින් වැඩිවූ අතර, එය බදු ආදායමින් සියයට 18 ක් විය. ඉකුත් වසරේ සියයට 46 ක වර්ධනය හා සසඳන විට 1997 දී සිගරට් මත නිෂ්පාදන බදු සියයට 15 කින් වැඩිවිය. සිගරට් මත නිෂ්පාදන බදු සියයට 7 කින් වැඩි කිරීමක් කර තිබියදීත් දුම්කොළ මත එකතුකරගත් බදු ආදායමේ මන්දගාමීත්වයට හේතු වූයේ සිගරට් අලෙවිය සියයට 6 කින් පහත වැටීමය. සිගරට් වල නෛතික විකුණුම් ප්‍රමාණයේ අඩුවීම පෙන්නුම් කරන්නේ ඉහල බදු නිසා සිගරට් පාරිභෝජනය කපා හැරීමත්, සිගරට් මත ඉහල බදු මට්ටම දැනටමත් පරිභෝජනය සීමාකිරීමට සමත් වී ඇති බවත්ය. මෙය නීති විරෝධී සිගරට් විකුණුම ප්‍රසාරණය වීමට හේතු වෙයි. පදම් කල අරක්කු හැර අනෙකුත් සැර මත්පැන් නිෂ්පාදනය සියයට 18 කින් පහත වැටුණද සැර මත්පැන් මත සුරා බදු වැඩි කිරීම සහ බීර නිෂ්පාදනය සියයට 19 කින් වැඩිවීම හේතුකොට ගෙන මත්පැන් වලින් එකතු කරගත් සුරා බදු ආදායම සියයට 6 කින් වැඩි විය. නිෂ්පාදන බදු (විශේෂ විධිවිධාන) යටතේ රැස් කළ ආදායම සියයට 49 ක පැහැදිලි වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේ, ප්‍රධාන වශයෙන්, තෝරාගත් ඛනිජතෙල් නිෂ්පාදනයන් මත, වටිනාකම මත විශේෂ නිෂ්පාදන බද්දක් හඳුන්වා දීමත්, සහ සැර මත්පැන් මත සියයට 10 ක නිෂ්පාදන බද්දක් හඳුන්වා දීමත් සහ තෝරාගත් මගී මෝටර් රථ ආනයන මත සියයට 5 ක නිෂ්පාදන බද්දක් පැනවීමත් නිසාය. සිගරට්, මත්පැන් සහ තෝරාගත් පාරිභෝගික භාණ්ඩ මත පිරිවැටුම් බදු සියයට 20 සිට සියයට 18 දක්වා අඩුකිරීම නිසා ඇතිවන ආදායමේ හිඟය පියවා ගැනීම සඳහා 1997 නොවැම්බර් මස සිට එකී නිෂ්පාදනයන් මත නිෂ්පාදන බදු අනුපාතයන් වැඩි කරන ලදී. බදු ව්‍යුහය සරල කිරීම පිණිස 1997 නොවැම්බර් මස සිට නිෂ්පාදන (විශේෂ විධිවිධාන) පහත යටතේ බදු අයකිරීම සිගරට්, මත්පැන් මෝටර් රථ සහ තෝරාගත් ඛනිජතෙල් නිෂ්පාදන වලට පමණක් සීමා කරන ලදී.

ආනයන වටිනාකම සියයට 15 කින් වැඩිවීමත්, එසේම, මුළු ආනයන ප්‍රමාණයෙන් බදු අයකල හැකි ආනයන වලට හිමි ප්‍රමාණය, 1996 දී සියයට 39.6 සිට 1997 දී සියයට 37.1 දක්වා පහත වැටී තිබියදීත් 1997 දී ආනයන මත තීරුබදු වලින් එකතු කරගත් ප්‍රමාණය සියයට 5 කින් වැඩිවිය. 1997 ජනවාරි මස මැද සිට බල පැවැත්වෙන පරිදි ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදන ආනයන මත සියයට 10 ක පාර්ශ්වීය තීරුබදු ඉවත් කිරීමත්, සීනි, භාල්, අර්නාපල්, සහ එෆ්ෆු වැනි පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන මත පූර්ණ හා පාර්ශ්වීය තීරුබදු ඉවත් කිරීමත්, සහ බස්වැසි, දැව, කෘෂිකාර්මික උපකරණ, පොත්පත්, ආදිය සඳහා තීරුබදු අනුපාතයන් අඩු කිරීමත් ආනයන මත තීරුබදු ක්‍රමයෙන් හීනවීමට තුඩුදුන් ප්‍රධාන සාධකයන් විය. මුළු ආනයන මත සාමාන්‍ය තීරුබදු අනුපාතය 1996 දී සියයට 8.5 සිට 1997 දී සියයට 7.4 දක්වා පහත වැටුණු අතර ආනයන මත සඵල තීරුබදු අනුපාතය සියයට 20.6 සිට සියයට 19.3 දක්වා පහත වැටිණ. ඒ අනුව ආනයන තීරුබදු ප්‍රමාණය දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙහි ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් 1996 දී සියයට 3.3 සිට 1997 දී සියයට 3.0 දක්වා පහත වැටිණ.

1997 දී ආදායම් බදු වලින් ලැබුණු ආදායම ආන්තික වශයෙන් වර්ධනය විය. මෙය, පෞද්ගලික ආදායම් බදු සියයට 9 කින් වැඩිවීම, රුපියල් දශලක්ෂ 125 සිට රුපියල් දශලක්ෂ 326 දක්වා ජාතිය රැක ගැනීමේ අරමුදල යටතේ එකතු කළ ආදායමේ වැඩිවීම සහ සාමූහික ආදායම් බදු සියයට 6 කින් අඩුවීම යන කරුණු වල ශුද්ධ ප්‍රතිඵලයකි. ආදායම් බදු දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් 1996 දී වූ සියයට 2.7 සිට 1997 දී සියයට 2.3 දක්වා පහත වැටිණ. ආයෝජන බදු සහන සහ ක්ෂයවීම් දීමනා වැඩි කිරීම සමග සාමූහික අංශයට ප්‍රදානය කරන ලද අනෙකුත් බදු සහනයන් සහ පෞද්ගලික බදු සඳහා ආදායම් සීමාවන් ඉහලට විතැන් කිරීම ආදායම් බදු රැස්කිරීමේ මන්දගාමීත්වයට හේතු විය.

මුද්දර බදු සියයට 47 කින් ඉහල ගියේ, වටිනාකම අනුව වෙනස්වන සුළු මුද්දර බදු ක්‍රමයක් උපයෝගී කර ගැනීමත්, පුළුල් පරාසයක ලියකියවිලි මත සියයට 2 ක ඒකීය මුද්දර බදු අනුපාතයක් හඳුන්වාදීම සහ ආනයන වර්ධනය යන කරුණු හේතුවෙනි. 1997 නොවැම්බර් සිට ක්‍රියාත්මක වූ පොරොන්දු නෝට්ටු, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ප්‍රතිලදී ගැණුම් ගිවිසුම්, උකස් සුරැකුම් සහ කල් බදු ගිවිසුම් මත උකස් බැඳුම්කර ආදියෙහි මුද්දර ගාස්තු අඩුකිරීමේ සම්පූර්ණ බලපෑම 1998 වර්ෂයේදී දැක ගැනීමට හැකිවනු ඇත. මේ අතර ඩීසල් වාහන මත වූ ද්විත්ව බදු ක්‍රමය 1997 අප්‍රේල් මස සිට රු. 5000 ක අඩු මට්ටමක ඒකීය බද්දක් කළද ඩීසල් වාහන බද්ද සහ සුබෝපහෝගී වාහන බද්ද සහ මෝටර් රථ වාහන පහත යටතේ අනෙකුත් ආදායම් සියයට 16 කින් වැඩිවූයේ ලියාපදිංචි වාහන ප්‍රමාණයේ වැඩිවීම නිසාය. 1997 දී භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මිලදී ගැනීම් ප්‍රමාණය අඩුවීම හා පොලී අනුපාතිකයන්ගේ අඩුවීම පෙන්නුම් කරමින්, මහ බැංකුව විසින් මිලදී ගත් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මත බදු 1996 දී එකතු කරගත් රුපියල් දශලක්ෂ 1,604 ට එරෙහිව 1997 දී රුපියල් දශලක්ෂ 1,080 දක්වා පහත වැටිණ.

විශේෂ සටහන - 7

බදු අනුකූලතාවය

රැස්කරගනු ලබන බදු ආදායමේ ප්‍රමාණය තීරණය වන්නේ බදු පදනම, බදු අනුපාතිකය සහ බදු අනුකූලතා අනුපාතිකය යන කරුණු මත වේ. බදු පදනම (බදු අය කිරීමට යටත් වන දෑ හි වටිනාකම) ආර්ථිකයේ වර්ධනය මෙන්ම බදු ප්‍රතිපත්තිවල සිදුවන්නා වූ වෙනස්වීම් ද සමඟ වෙනස් වේ. සරල සහ අඩු අනුපාතිකයන්ගෙන් බදු ව්‍යුහයක් පවතින විටෙකදී බදු වලින් ලබන්නා වූ ආදායමිනි වැඩිවීම, අනුකූලතා අනුපාතිකය හා බදු අඩුවීම කෙරෙහි භාණ්ඩ හා සේවා සැපයුම දක්වන ප්‍රතිචාරය මත විශාල වශයෙන් රඳ පවතී.

බදු අනුකූලතාවය යනු බදු නීති හා සම්බන්ධ වූ ගොනු කිරීමේ අනුකූලතාවය, ගෙවීමේ අනුකූලතාවය සහ වාර්තා කිරීමේ අනුකූලතාවය යන කටයුතු සඳහා බදු ගෙවන්නන් විසින් ස්වේච්ඡාවෙන් ඉදිරිපත් වීම වේ. ගොනුකිරීමේ අනුකූලතාවය යනු විධිමත්ව සම්පූර්ණ කරන ලද බදු ලිපිගොනු නියමිත දිනයෙහිදී ඉදිරිපත් කිරීම වේ. බදු ගොනුකිරීමේ දිනය බදු වර්ගයට අනුව වෙනස් වේ. උදාහරණයක් ලෙස ආදායම් බද්ද වාර්ෂික පදනම මත ගණනය කරන ලබන නමුදු ගෙවීම් කරනු ලබනුයේ කාර්තු වශයෙනි. බදු ලිපිගොනු වාර්ෂිකව ගොනු කරනු ලැබේ. ගෙවීමේ අනුකූලතාවය යනු බද්ද හෝ බදු වාරිකය හිඟ නොනබා නියමිත දිනයෙහිදී හෝ එදිනට පෙර ගෙවා දැමීම වේ. වාර්තා කිරීමේ අනුකූලතාවය යනු ආදායම අඩුවෙන් වාර්තා කිරීම මගින් බදු පැහැර හැරීමට ඉඩ නොනබා ගෙවිය යුතු බද්ද, බදු අයකළයුතු ආදායම සහ අනෙකුත් විස්තර නිවැරදිව වාර්තා කිරීම වේ. මෙම සියළු දෑ සම්බන්ධයෙන් බදු අනුකූලතාවය සියයට සියයකින්ම කර ගැනීම ප්‍රශස්තම තත්ත්වය වේ. බදු ගෙවන්නන්ගේ ස්වේච්ඡා අනුකූලතා මට්ටම් පහත් සහ අසතුටුදායක තත්ත්වයක පවතින අවස්ථාවන්හිදී සීමිත මිනිස් බලය සහ මූල්‍ය සම්පත් යොදා ගනිමින් අවශ්‍ය කටයුතු බලයෙන් ක්‍රියාත්මක කිරීම පිණිස අවශ්‍ය පියවර ගැනීමට කටයුතු කළද ඒ සඳහා අතිරේක වියදමක් දැරීමට සිදුවේ. මීට අමතර වශයෙන්, මෙවැනි පියවරවලට බලපෑම් කිරීම තුළින් බදු පරිපාලන ක්‍රමයෙහි ප්‍රතිඵලදායීතාවට බලපෑම් ඇති කළ හැකි බාධාවන් පැන නැගීමට ඉඩකඩ ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවෙහි ගොනු කිරීමේ අනුකූලතාවය පහත් මට්ටමක පවතී. එය නියමිත දිනට මසකට පසු පවා සියයට 50-60 අතර ප්‍රමාණයක පවතී. ආදායම් බද්ද සම්බන්ධයෙන් පවතින තත්ත්වය මීට හොඳ සාක්ෂියකි. පසුගිය වසර කිහිපය තුළදී වූ ගොනු කිරීමේ අනුකූලතා අනුපාතික පහත සංඛ්‍යා සටහන 1 හි දක්වේ. එය සියයට 90 ක ප්‍රමාණයකට වර්ධනය වී ඇත්තේ නියමිත දින සිට මාස 13 ක් ගත වූවාට පසුවය.

සංඛ්‍යා සටහන 1
ගොනු කිරීමේ අනුකූලතා අනුපාතික

	1991	1992	1993	1994	1995	1996
ආදායම් බද්ද						
ගොනු කිරීමේ දිනට මසකට පසු		51	55	58	59	59
ගොනු කිරීමේ දිනට මාස 13 කට පසු		81	90	90	87	90
පිරිවැටුම් බද්ද						
ගොනු කිරීමේ දිනට මාස 3 කට පසු		68-70	75-78	76-80	77-81	77-81

මූලාශ්‍රය : ආදායම් බදු දෙපාර්තමේන්තුව

සංවර්ධිත රටවල් වල බදු ගෙවන්නන් සියයට 96 ක්ම තම බදු ආදායම් ගොනු කිරීමේ කටයුතු නියමිත දිනටද සියයට 98 ක් එක් මසක් ඇතුළතදී සහ සියයට 100 ක් මාස දෙකක් තුළදී ද සිදු කරනු ලබන අතර ඒ හා සැසඳීමේදී ශ්‍රී ලංකාවේ බදු ගොනු කිරීමේ අනුකූලතාව පහල මට්ටමක පවතී.

ශ්‍රී ලංකාවේ බදු ගෙවීමේ අනුකූලතා අනුපාතිකයද ප්‍රමාණවත් නොවන අතර, විශේෂයෙන්ම එය විශාල වශයෙන් ස්වයං තක්සේරු කිරීම් ඇතුළත් වන වැටුප් නොවන ආදායම් ලබන්නන් විසින් ආදායම් බදු ගෙවීම් සම්බන්ධයෙන් දක්නට ලැබේ. ගෙවිය යුතු හිඟ ආදායම් බදු තවමත් මුළු බදු එකතුවෙන් 1/3 ට වැඩි ප්‍රමාණයක්ව පවතී.

සංඛ්‍යා සටහන 2
බදු ගෙවීම් පැහැරහැරීම්

	1985	1990	1994	1995	1996
බදු වර්ගය					
මුළු පැහැරහැරීම් සමස්ත බදු ආදායම් % ලෙස		37.03	31.58	12.04	11.63
මුළු ආදායම් බදු පැහැරහැරීම් සමස්ත බදු එකතුවේ % ලෙස		87.11	73.80	31.09	35.40
මුළු පිරිවැටුම් බදු පැහැරහැරීම් සමස්ත පිරිවැටුම් බදු එකතුවේ % ලෙස		4.95	12.70	6.82	5.27

මූලාශ්‍රය : ආදායම් බදු දෙපාර්තමේන්තුව

විශේෂ සටහන - 7 (සම්බන්ධයි)

බදු සඳහා වටිනාකම් අඩුවෙන් වාර්තා කිරීම් පිළිබඳ විධිමත් දත්තයන් නොමැති නමුත්, මෙය ඉතා විශාල ප්‍රමාණයක් බව පිළිගැනේ. තම ආදායම් පිළිබඳ තොරතුරු නියමිත අන්දමින් බදු වාර්තා කළට ඇතුළත් නොකරන හා බදු ගෙවීම් පැහැර හරින පුද්ගලයින් විශාල ප්‍රමාණයක් සේවා සපයනු ලබන වෘත්තීමය රැකියාවන්හි නියුක්ත වුවත් සහ නියමිත පරිදි රිසිට්පත් නිකුත් නොකරන වෙළෙඳුන් අතර බහුල වශයෙන් සිටින බව විශ්වාස කෙරේ.

ලංකාවේ සාපේක්ෂ වශයෙන් පහළ බදු අනුකූලතාවයට පහත සඳහන් කරුණු හේතු වේ :

සංකීර්ණ වූ බදු ව්‍යුහය : බදු ක්‍රමය ව්‍යාකූල වන්නේ නම් හා එය නිරතුරු සංශෝධනයන්ට ලක් වන්නේ නම්, බදු ගෙවන්නන්ට එය පහසුවෙන් තේරුම් ගැනීමට නොහැකි වන අතර තම ස්ව තක්සේරුවලදී අපහසුතා ඇති කරයි. බදු ගෙවන්නා හට තමන්ගේ බදු වගකීම් අපහසුවකින් තොරව ගණනය කර ගැනීමට හැකි විය යුතු වේ.

ඉහළ ආන්තික බදු අනුපාතික : ඉහළ ආන්තික බදු අනුපාතිකයන් නිසා අනුකූලතාවය වඩා වියදම් සහිත කරවන අතර එය බදු පරිපාලනය කළ දූෂණයන් ඇති කිරීමට මහ පාදයි.

බදු ගෙවන්නන් තමන්ගේ බදු වගකීම පිළිබඳව ඇති නොදැනුවත්කම : බදු ගෙවන්නා විසින් බදු ගෙවීමේ වැදගත්කම සහ නියමිත දින බදු නොගෙවා සිටීමේදී දැරීමට සිදුවන වියදම පිළිබඳ දැනුවත්ව සිටිය යුතු වේ.

බදු පැහැර හැරීම් පිළිබඳව ඇති සමාජයීය ආකල්ප :

ශ්‍රී ලංකාවේ බදු පැහැරහැරීම, බදු වාර්තා නියමිත ලෙස ගොනු නොකිරීම සහ බදු ගෙවීමේ ප්‍රමාදයන් සමාජ විරෝධී ලෙස නොසැලකේ. දඩ ගෙවීමට සිදුවීම ආදිය ඉතා බරපතල වරදක් බව සමාජය විසින් සලකනු නොලැබේ.

බදු ක්‍රමයේ සාධාරණ බව සහ සමානාත්මතාව :

බදු අනුකූලතාවය වඩා වැඩි කිරීමට නම් බදු ක්‍රමය සාධාරණ හා සෑමට සමාන බව මහජනයාට පිළිගත හැකි විය යුතුය. සමහර වැදගත් අංශ සහ පුද්ගලයින්ට බදු ගෙවීම් පැහැර හැරීමට සහ ඉතා දීර්ඝ කාලයක් බදු සහන යටතේ බදු ගෙවීම් පමා කිරීමට අවකාශ සැලසූ විට එය අනිකුත් බදු ගෙවන්නන් හටද බදු අනුකූලතාවයක් නොදක්වීමට සාධාරණ හේතුවක් වනු ඇත. නිරන්තරව බදු ක්ෂමාවන් ලැබීමද බදු අනුකූලතාවය අඩුවීමට බලපායි. එය බදු අසමානතාවයට හේතුවන අතර එය ස්වේච්ඡාවෙන්ම සත්‍යලෙස බදු ගෙවන්නන් අධෛර්යමත් කරවයි. එමෙන්ම එක සමාන බදු ගෙවන්නන් හට වෙනස් ආකාරයකට සැලකීමද බදු අනුකූලතාවය පහත වැටීමට හේතුවෙයි.

බදු පරිපාලනයෙහි කායාඝ්‍රමණ මට්ටම :

බදු කාර්යමණ්ඩලය බදු නීති පරිපාලනය සම්බන්ධයෙන් කායාඝ්‍රමණ සහ ආචාර සම්පන්න විය යුතු වේ. බදු අනුකූලතාව සහ නීති බලගැන්වීම් සඳහා ගන්නා පියවර එකිනෙකට අනුපූරක විය යුතු අතර, එය සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක වේ නම් බදු පැහැර හරින අයට මත්ම නීතිගරුක බදු ගෙවන්නන්ටද බදු නීතිවලට අනුව කටයුතු කිරීම වඩා පහසු විකල්පය වනු ඇත..

බදු අනුකූලතාව වර්ධනය කිරීම සඳහා යම් පියවර දැනටමත් ගෙන ඇත. මේ අතර බදු ස්ථර සංඛ්‍යාව අඩුකිරීම, බදු නිදහස් ආදායම් සීමාවන් ඉහළ දමීම සහ බදු එකතු කිරීමේ කටයුතු පරිගණක ගත කිරීම වැනි බදු ක්‍රමය සරල කිරීමේ කටයුතු අඩංගු වේ. බදු අනුකූලතාව තවදුරටත් වර්ධනය කිරීමට ගතහැකි පියවර තිබේ. මේ අතර :

- බදු නීති තවදුරටත් ලිහිල් විය යුතු අතර බදු අධිකාරීන් බදු ගෙවන්නන් හට පැහැදිලි උපදේශයන් ලිහිල් බවින් නිකුත් කළ යුතු වේ.
- ප්‍රමාද වී බදු ගෙවන්නන් සම්බන්ධව නිසි පරිදි කටයුතු කළ යුතු වේ. ඔවුන් නිසි ලෙස හදුනා ගැනීමෙන් බදු ගෙවන්නන් අවංකව තබා ගැනීමට හැකිවන අතර බදු පැහැර හරින්නන්ට දඩ දඩුවම් පැනවිය යුතු වේ.
- බදු ගෙවන්නන් සමග මනා සබඳතාවයක් පවත්වා ගැනීමට බදු පරිපාලකයින් හට පුහුණුවක් ලබා දිය යුතු අතර බදු නිරීක්ෂකයින් විසින් බදු ගෙවන්නන් බදු ගෙවීම පිළිබඳව අවධානයෙන් යුතුව තබා ගත යුතු ය.
- බදු විගණනය සහ බදු ගණකාධිකරණය සම්බන්ධයෙන් කායාඝ්‍රමණ ක්‍රමයක් තිබිය යුතුවේ. එකතු නොකළ සහ බදු ගොඩ ගැසීම් වලකාලීම් සඳහා අවශ්‍ය පියවර ගත යුතුව ඇත.
- බදු දූෂණ සහ ගෙවීම් පැහැර හැරීම් කරන්නන් හසුකර ගැනීමට බාධා පමුණුවන බදු සහන සහ බදු අනහරීම් අවම කළ යුතු වේ.
- විවිධ බදු පිළිබඳව මෙන්ම බදු නීති සමග නීති ගරුකවීම සහ අනුකූලතාවයන් සම්බන්ධයෙන් බදු ගෙවන්නන් දැනුවත් විය යුතු වේ. මාධ්‍ය සහ ප්‍රසිද්ධ සම්මන්ත්‍රණ වැනි මහජන දැනුවත්කම ඇති කරන වැඩසටහන් මේ සඳහා යොදා ගත හැකිවේ. මෙවැනි අධ්‍යාපනික වැඩ සටහන් සහ බදු ගෙවන්නන්ට සහයෝගය දක්වනු ලබන වැඩ සටහන් ද්විතීය පාසල් මට්ටමේ පවා ඇතිකළ යුතුව ඇත.

8.2 සංඛ්‍යා සටහන
රාජ්‍ය ආදායම් සංයුතියෙහි සම්පිණ්ඩනය

රුපියල් දශලක්ෂ

ශීර්ෂය	1993	1994	1995	1996	1997	1997	1998
					අනුමත ඇස්තමේන්තු	තාවකාලික	අනුමත ඇස්තමේන්තු
බදු ආදායම	85,891	99,417	118,543	130,202	151,451	144,006	164,049
ආදායම් බදු	12,543	15,277	17,161	20,751	21,345	20,847	24,064
පෞද්ගලික	5,235	5,621	7,358	7,315	7,825	7,958	8,639
සාමූහික	7,308	9,656	9,803	13,311	13,120	12,563	14,850
ජාතිය රැකගැනීමේ අරමුදල	-	-	-	125	400	326	575
දේපල මත බදු	3,493	4,386	5,162	5,279	6,788	7,754	8,056
මහ බැංකුව සතු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මත බදු	1,073	471	1,050	1,604	350	1,080	0
දේශීය භාණ්ඩ හා සේවා මත බදු	47,963	56,685	70,797	77,105	92,883	87,699	100,968
පොදු විකුණුම් සහ පිරිවැටුම් බදු	29,663	32,300	36,429	37,631	43,478	43,257	47,130
නිෂ්පාදන	9,231	9,171	9,906	8,874	12,023	9,509	10,255
නිෂ්පාදන නොවන	4,825	6,445	7,074	9,711	8,922	13,362	10,800
ආනයන	15,607	16,684	19,449	19,046	22,532	20,386	23,975
සුරා බදු	11,655	14,632	19,436	22,067	28,936	26,050	31,464
මත්පැන්	4,063	4,686	6,298	5,839	7,780	6,187	8,369
දුම්කොළ	6,866	7,888	8,788	12,833	15,175	14,804	16,295
වෙනත්	726	2,058	4,350	3,395	5,981	5,059	6,800
ආරක්ෂක බද්ද	6,589	9,693	14,408	16,441	18,426	17,274	20,500
බලපත්‍ර ගාස්තු	56	60	524	966	2,043	1,118	1,874
ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳුම් මත බදු	20,819	22,598	24,373	25,464	30,085	26,626	30,961
ආනයන	20,762	22,598	24,365	25,459	30,085	26,626	30,961
අපනයන	57	-	8	5	-	-	-
බදු නොවන ආදායම	12,448	10,621	17,715	16,077	19,453	20,860	24,389
දේපල ආදායම	8,154	7,360	12,011	10,059	12,271	14,590	15,178
ඉත්: මහ බැංකුවේ ලාභ	1,000	1,200	1,200	1,700	1,500	1,500	2,650
පොළී ආදායම	4,390	4,560	6,991	5,222	6,496	7,752	7,108
සේවා සහ ගාස්තු	1,303	988	1,751	2,827	3,009	2,248	2,858
අනෙකුත් බදු නොවන ආදායම්	2,991	2,273	3,953	3,191	4,173	4,022	6,353
මුළු ආදායම	98,339	110,038	136,258	146,279	170,904	164,865	188,438

දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස

ශීර්ෂය	1993	1994	1995	1996	1997	1997	1998
					අනුමත ඇස්තමේන්තු	තාවකාලික	අනුමත ඇස්තමේන්තු
බදු ආදායම	17.2	17.2	17.8	16.9	17.0	16.2	16.0
ආදායම් බදු	2.5	2.6	2.6	2.7	2.4	2.3	2.3
පෞද්ගලික	1.0	1.0	1.1	1.0	0.9	0.9	0.8
සාමූහික	1.5	1.7	1.5	1.7	1.5	1.4	1.4
ජාතිය රැකගැනීමේ අරමුදල	-	-	-	0.1
දේපල මත බදු	0.7	0.8	0.8	0.7	0.8	0.9	0.8
මහ බැංකුව සතු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් බදු බදු	0.2	0.1	0.2	0.2	-	0.1	-
දේශීය භාණ්ඩ හා සේවා මත බදු	9.6	9.8	10.6	10.0	10.4	9.8	9.8
පොදු විකුණුම් සහ පිරිවැටුම් බදු	5.9	5.6	5.5	4.9	4.9	4.9	4.6
නිෂ්පාදන	1.8	1.6	1.5	1.2	1.3	1.1	1.0
නිෂ්පාදන නොවන	1.0	1.1	1.1	1.3	1.0	1.5	1.1
ආනයන	3.1	2.9	2.9	2.5	2.5	2.3	2.3
සුරා බදු	2.3	2.5	2.9	2.9	3.2	2.9	3.1
මත්පැන්	0.8	0.8	0.9	0.8	0.9	0.7	0.8
දුම්කොළ	1.4	1.4	1.3	1.7	1.7	1.7	1.6
වෙනත්	0.1	0.4	0.7	0.4	0.7	0.6	0.7
ආරක්ෂක බද්ද	1.3	1.7	2.2	2.1	2.1	1.9	2.0
බලපත්‍ර ගාස්තු	0.1	0.1	0.2	0.1	0.2
ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳුම් මත බදු	4.2	3.9	3.6	3.3	3.4	3.0	3.0
ආනයන	4.2	3.9	3.6	3.3	3.4	3.0	3.0
අපනයන	...	-	-	-	-
බදු නොවන ආදායම	2.5	1.8	2.7	2.1	2.2	2.3	2.4
දේපල ආදායම	1.6	1.3	1.8	1.3	1.4	1.6	1.5
ඉත්: මහ බැංකුවේ ලාභ	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.3
පොළී ආදායම	0.9	0.8	1.0	0.7	0.7	0.9	0.7
සේවා සහ ගාස්තු	0.3	0.2	0.3	0.4	0.3	0.3	0.3
අනෙකුත් බදු නොවන ආදායම්	0.6	0.4	0.6	0.4	0.5	0.5	0.6
මුළු ආදායම	19.7	19.0	20.4	19.0	19.2	18.5	18.4

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

බදු නොවන ආදායම්

1997 මුළු ආදායමින් සියයට 13 ක් වූ බදු නොවන ආදායම සියයට 30 ක තියුණු වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කළේය. මෙය අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා පහත වැටුණු බදු ආදායම් වලින් කොටසක් ආවරනය කර ගැනීමට උපකාරී විය. මේ නිසා 1996 දී දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 2.0 ක් වූ බදු නොවන ආදායම සියයට 2.3 දක්වා වැඩිවිය. පොලී ලැබීම්, ලාභ, ලාභාංශ සහ විශේෂ අයකිරීම් වල වැඩිවීම් දක්නට ලැබිණ. පොලී ගෙවීම් සියයට 48 කින් වැඩිවී රුපියල් දශලක්ෂ 7,752 ක් වූයේ, විදුලිබල මණ්ඩලය (රුපියල් දශලක්ෂ 2,227) ටෙලිකොම් (රුපියල් දශලක්ෂ 2,470) සහ ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව (රුපියල් දශලක්ෂ 1,229) වැනි ආයතන නියමිත පරිදි පොලී ගෙවන ලද නිසාය. ලාභ, ලාභාංශ, සහ විශේෂ අයකිරීම් වලින් ලැබීම් 1996 දී රුපියල් දශලක්ෂ 2,321 ට එරෙහිව 1997 දී රුපියල් දශලක්ෂ 4,189 ක් විය. 1993 දී නිකුත් කරන ලද ප්‍රතිව්‍යුහගත බැඳුම්කර, නිකුත් කළ ණය අතුරින් ආපසු අයකර ගැනීම් වශයෙන් එකතු කරගත් කොටස හා මෙකී බැඳුම්කර වෙනුවෙන් ගෙවන පොළියෙන් රජයට ලැබිය යුතු කොටස (රුපියල් දශලක්ෂ 636) ලෙසින් රුපියල් දශලක්ෂ 1000 ක් ලංකා බැංකුව විසින් ගෙවන ලදී. තවද 1997 ආදායමේ මෙම වැඩිවීමට මුදල් පනත යටතේ ලංකා බැංකුවෙන් (රුපියල් දශලක්ෂ 400 ක) හා ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරියෙන් (රුපියල් දශලක්ෂ 400) එකතු කරගත් විශේෂ අයකිරීම් දායක විය. රජයේ ප්‍රකාශන ගාස්තු, සංශෝධිත ලියාපදිංචි ගාස්තු, අනෙකුත් පරිපාලන ගාස්තු හා විදේශ ගමන් බලපත්‍ර ගාස්තු වැඩිකිරීමත් බදු නොවන ආදායම් වැඩිවීමට උපකාරී විය. 1997 දී වැන්දඹු හා අනන්දරූ විශ්‍රාම වැටුප් අරමුදලට සේවා නියුක්තයන්ගේ දායක මුදල් සියයට එකකින් වැඩි කිරීම, බදු කුලී සහ ජාතික ලොතරැයිය වැනි ආදායම් මූලාශ්‍රයන් ද මෙම ආදායමේ සැලකිය යුතු වැඩිවීමට දායක විය.

විදේශ ප්‍රදානයන්

1997 දී අයවැය කටයුතු සඳහා ලැබුණු මුළු විදේශ ප්‍රදානයන් ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 7,500 ක් වූ අතර එය සියයට 3 ක පහත වැටීමක් විය. විදේශ ප්‍රදානයන් දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් පහත වැටුණු අතර එය සියයට 0.8 ක් විය. ව්‍යාපෘති ප්‍රදාන මත මුළු ලැබීම් ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 4,635 ක් වූ අතර එය මුළු ප්‍රදානයන්ගෙන් සියයට 62 ක් විය. 1997 දී ලත් ප්‍රදානයන්ගෙන් වැඩිම ප්‍රමාණයකට දායක වූයේ ජපානයයි. එය මුළු ප්‍රදානයන්ගෙන් සියයට 32 ක් විය.

8.4 වියදම

රුපියල් දශලක්ෂ 212,362 ක් වූ රජයේ මුළු වියදම් හා ශුද්ධ ණයදීම් ඉකුත් වර්ෂයේ පැවැති සියයට 7 ක වැඩිවීම හා සසඳන විට 1997 දී සියයට 0.7 ක අඩුවීමක් සනිටුහන් කළේය. මුළු වියදම දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ

අනුපාතයක් ලෙස 1995 දී පැවැති සියයට 30 හා 1996 දී පැවැති සියයට 27.8 හා සසඳන විට 1997 දී තව දුරටත් පහත වැටී සියයට 23.8 ක් වාර්තා කර ඇත. මෙය මුළුමනින් ශුද්ධ ණය දීම් වල ඇතිවූ අඩුවීම මත සිදු වී ඇති අතර ශුද්ධ ණය දීම් වලදී සෘණ අගයක් ලෙසින් සටහන් වන වැඩි අගයකින් යුත් පෞද්ගලීකරණ ලැබීම් (රුපියල් දශලක්ෂ 22,535) ඉන් පිළිඹිබු වේ. පෞද්ගලීකරණ ලැබීම් හැර, වියදම දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ අනුපාතයක් ලෙස 1996 පැවැති සියයට 28.4 සිට 1997 දී සියයට 26.4 දක්වා අඩුවිය. 1997 දී, අන්තිකාරම් ගිණුමේ මෙහෙයුම් වල ප්‍රතිඵලය වූයේ රුපියල් දශලක්ෂ 1,226 ක ගෙවීමකි. ණය දීමේ වැඩ සටහනෙහි ඇති වූ පසුබෑම නිසා රාජ්‍ය ආයෝජනය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ අනුපාතයක් ලෙස 1996 දී පැවැති සියයට 6.0 සිට 1997 දී සියයට 5.8 දක්වා පහත වැටිණි. වර්තන වියදම් වල වර්ධනය 1996 පැවැති සියයට 13.6 හා සසඳන විට සියයට 5.5 ක මට්ටමකට පාලනය කරගෙන ඇත. එසේ කළ හැකි වූයේ සුබසාධන වියදම්හි වඩා හොඳ කළමනාකරනයක් ඇතුළුව වර්තන වියදමින් ඇතිකල දැඩි පාලනය හේතුවෙනි. පිටි සහනාධාරය සඳහා වූ වියදම අඩුවීම පිළිඹිබු කරමින් රාජ්‍ය සංස්ථාවන්ට කරන ලද සංක්‍රාමයන් පහත වැටුණි.

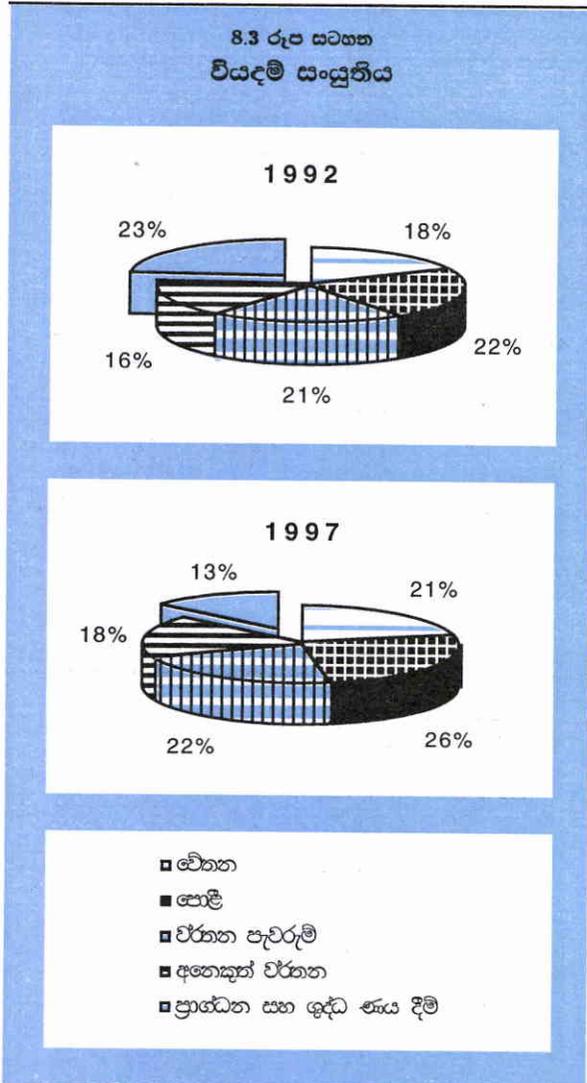
වර්තන වියදම්

1996 දී සියයට 13.6 හා සසඳන කළ වර්තන වියදම් හි සිදු වූ වැඩිවීම සියයට 5.5 කි. දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ අනුපාතයක් ලෙස වර්තන වියදම් ප්‍රතිශතය 2.1 න් අඩු වී 1997 දී සියයට 20.7 ක් විය. ආරක්ෂක වියදම් පෙර වසරේ වූ මට්ටමටම ආසන්නව රුපියල් දශලක්ෂ 44,971 ක් වූ අතර මුළු වියදමින් සියයට 21 ක් විය. කෙසේ වුවත් දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ අනුපාතයක් ලෙස එය 1996 දී පැවැති සියයට 5.8 සිට 1997 දී සියයට 5.1 දක්වා පහත වැටිණි. 1997 දී ආරක්ෂක වියදම්, වැටුප්, විශ්‍රාම වැටුප් සහ රාජ්‍ය බැංකු දෙකට හා ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුවට නිකුත් කරන ලද දිගු කාලීන බැඳුම්කර වලට ගෙවූ පොළීද ඇතුළත්ව රාජ්‍ය ණය මත පොළී ගෙවීම් මුළු වර්තන වියදම් වලින් සියයට 79 ක් විය.

රජය, වැටුප් විෂමතාවයන් ඉවත් කරලීමේ අවශ්‍යතාව හඳුනාගත් අතර වැටුප් කොමිසමේ බොහොමයක් තීර්දේශයන් පිළිගත්තේය. තව වැටුප් පරිමාණ 1997 දී ක්‍රියාත්මක කල අතර මේ යටතේ වැටුප් වර්ධනයෙන් සියයට 40 ක කොටසක් 1997 දී ලබාදීමට ඉඩ සැලසීය. එහෙයින්, 1997 දී වැටුප් වියදම් සියයට 17 කින් ඉහළ ගිය අතර පෙර වසර දෙකේ වූ සියයට 22 හා සසඳන කල මුළු වර්තන වියදමෙන් සියයට 24 ක් විය.

1997 දී පොළී ගෙවීම් සියයට 13 කින් වැඩි වූ අතර එය වර්තන වියදමෙන් සියයට 30 ක් විය. මුළු පොළී ගෙවීම් වූ රුපියල් දශලක්ෂ 55,246 න් රුපියල් දශලක්ෂ 6,227 ක් රාජ්‍ය බැංකු දෙක හා ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව වෙත නිකුත් කල දිගුකාලීන බැඳුම්කර වෙනුවෙන්

සිදුකල පොළී ගෙවීම්ය. 1996 වර්ෂයේ දෙවන භාගයේදී රාජ්‍ය බැංකු දෙක හා ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව වෙත නිකුත් කල බැඳුම්කර වල වටිනාකම රුපියල් දශලක්ෂ 23,872 ක් වන අතර ඒ සඳහා වාර්ෂික පොළී අනුපාතය සියයට 14 කි.

රුපියල් ණය මත පොළී ගෙවීම් 1996 දී රුපියල් දශලක්ෂ 23,201 හා සසඳන කල 1997 දී රුපියල් දශලක්ෂ 30,021 ක් විය. 1997 දී ලබාගත් රුපියල් ණය ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 48,500 ක් වූ අතර එය සියයට 12.93 ක් වූ සාමාන්‍ය පොළී අනුපාතිකයන් දැරීය. මෙම සාමාන්‍ය පොළී අනුපාතිකය 1996 දී සියයට 14.14 ක් විය. අළුතින් ගන්නා ලද රුපියල් ණය වල සාමාන්‍ය කල් පිරීමේ කාල සීමාව 1996 දී පැවති වසර 5 සිට වසර 4.5 දක්වා අඩුවිය. භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මත පොළී අනුපාතිකය සියයට 11.50 සිට සියයට 14.00 දක්වා වූ පරාසයක පැවැතිණි. ඒවායේ කල් පිරීමේ කාලයන් අඩුරුදු 2 සහ 4

අතර විය. මෙම බැඳුම්කර මත වූ පොළී අනුපාතිකයන්ගේ බර තැබූ සාමාන්‍යය සියයට 12.50 ක් විය. බැඳුම්කර මත පොළී ගෙවීම් අර්ධ වාර්ෂිකව සිදු කෙරෙන අතර 1997 දී ඒ සඳහා රුපියල් දශලක්ෂ 328 ක් ගෙවන ලදී. 1996 පැවති සියයට 19.05 සහ සියයට 14.40 හා සසඳන කල 1997 තුළදී මාස 12 න් කල් පිරෙන භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා වූ පොළී අනුපාතිකය සියයට 17.11 සහ සියයට 10.17 අතර පරාසයක විය. භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මත පොළී ගෙවීම් ආන්තික වැඩිවීමක් සනිටුහන් කරමින් රුපියල් දශලක්ෂ 18,174 ක් විය. මෙකී වැඩිවීමට බලපෑ එක් කාරණයක් වූයේ 1997 අගෝස්තු මාසයේදී රුපියල් දශලක්ෂ 10,000 ක වටිනාකමකින් යුත් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ගෙවා දැමීම හේතුවෙන් 1998 දී ගෙවීමට නියමිත ව තිබූ පොළී වෙනුවෙන් රුපියල් දශලක්ෂ 325 ක් 1997 දීම ගෙවීමට සිදු වීමයි. විදේශ ණය මත පොළී ආන්තිකව අඩුවූ අතර එය රුපියල් දශලක්ෂ 6,265 ක් විය. මෙසේ අඩුවීමට බලපෑ එක් හේතුවක් වූයේ ජපන් යෙන් මුදලට එරෙහිව රුපියල අධිප්‍රමාණය වීමයි. විදේශ ණය ප්‍රමාණය මත සාමාන්‍ය පොළී අනුපාතිකය 1996 පැවැති සියයට 1.8 හා සසඳන කල 1997 දී සියයට 1.7 ක මට්ටමේ පැවැතිණි.

1996 දී පැවැති සියයට 14 ක වැඩිවීම හා සසඳන කල 1997 දී වර්තන සංක්‍රාම ගෙවීම් හා සහනාධාර ගෙවීම් සියයට 1 කින් අඩුවී රුපියල් දශලක්ෂ 45,670 ක පැවැත්ම සැලැකිය යුතු තත්වයකි. මෙම අඩුවීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ, කිරිඟු පිටි මිල 1997 දී කිලෝග්‍රෑමයකට රුපියල් 16.95 සිට සහනාධාරයකින් තොර මිල මට්ටමක් වූ කිලෝ ග්‍රෑමයකට රුපියල් 18.95 දක්වා ඉහල දැමීම නිසා කිරිඟු පිටි සඳහා ලබා දුන් සහනාධාරය රුපියල් දශලක්ෂ 5,515 සිට රුපියල් දශලක්ෂ 1000 දක්වා අඩුවීමයි. මෙසේ කරන ලද්දේ ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ කිරිඟු මිල ගණන් පහළ සංස්ථාව මගින් කල ආනයන සඳහා කිරිඟු වල සාමාන්‍ය ආනයන මිල මෙට්‍රික් ටොන් එකකට එක්සත් ජනපද ඩොලර් 167 දක්වා පහළ වැටුණි. සංසන්දනාත්මකව මෙය 1996 දී එක්සත් ජනපද ඩොලර් 225 ක් විය. කිරිඟු පිටි මිල ගණන් වල වෙනස් කිරීම් සමඟින් වාර්ෂික පරිභෝජනය සියයට 11 කින් පහල වැටී මෙට්‍රික් ටොන් 616,799 ක් විය.

දුම්රිය මෙහෙයුම් කටයුතු තව දුරටත් පාඩු ලබමින් පැවතිණි. මෙහෙයුම් කටයුතු වලින් වූ පාඩුව 1997 දී රුපියල් දශලක්ෂ 712 කට ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර මෙය 1996 වූ රුපියල් දශලක්ෂ 888 මට්ටමේ සිට වූ අඩු වීමකි. තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවද 1997 දී මෙහෙයුම් කටයුතු වලින් රුපියල් දශලක්ෂ 255 ක පාඩුවක් පෙන්වීය. සංසන්දනාත්මකව 1996 දී තිබූ පාඩුව රුපියල් දශලක්ෂ 344 ක් විය. වෙනත් මට්ටම් වලින් ඇති රජයේ ආයතන වලට සිදුකල ගෙවීම් සියයට 22 න් වැඩිවී රුපියල් දශලක්ෂ 1,941 ක් වූ අතර මෙම වැඩිවීමට හේතු වූයේ 1997 දී අළුතින් තේරී පත්වූ පළාත් පාලන ආයතන මගින් ආරම්භ කරන ලද නව වැඩ සටහන්ය. රාජ්‍ය ආයතන වලට කරන ලද සංක්‍රාම ගෙවීම් 1997 දී රුපියල් දශලක්ෂ 2,657 ක් වූ

8.3 සංඛ්‍යා සටහන
ආර්ථික වර්ගීකරණයට අනුව වියදම සහ ශුද්ධ ණය දීම

රුපියල් දශලක්‍ෂ

ශීර්ෂය	1993	1994	1995	1996	1997	1997	1998
					අනුමත ඇස්තමේන්තු	තාවකාලික	අනුමත ඇස්තමේන්තු
වර්තන වියදම	102,288	127,084	154,159	175,148	183,621	184,746	187,091
භාණ්ඩ හා සේවා වියදම	44,895	54,700	75,447	80,003	83,086	83,830	85,605
වැටුප් හා වේතන	26,332	29,309	34,909	38,332	44,603	44,676	47,855
වෙනත් භාණ්ඩ හා සේවා	18,563	25,391	40,538	41,671	38,483	39,154	37,749
පොළී ගෙවීම්	30,203	38,031	38,225	48,923	55,492	55,246	55,367
විදේශීය	5,102	5,511	6,162	6,739	8,338	6,692	7,418
දේශීය (අ)	25,101	32,520	32,063	42,184	47,154	48,554	47,949
වර්තන පැවැරුම් හා සහනාධාර	27,190	34,180	40,487	46,223	44,044	45,670	45,419
රාජ්‍ය සංස්ථාවන්ට	1,571	2,634	7,841	8,232	2,239	2,693	2,374
රාජ්‍ය ආයතනයන්ට	2,031	1,976	2,182	2,284	3,931	2,657	5,381
වෙනත් රාජ්‍ය ආයතනයන්ට	896	1,307	1,157	1,592	1,464	1,941	1,524
කුඩුම්භ සහ අනෙකුත් අංශයන්ට	22,692	28,263	29,307	34,114	35,410	38,379	36,140
ආහාර මුද්දර, ආහාර සහනාධාර යනාදිය	4,580	4,654	1,799	591	385	182	375
ජනසවිය / සමෘද්ධි	3,685	5,369	5,130	8,591	8,692	8,718	9,670
විශ්‍රාම වැටුප්	10,516	13,271	14,549	15,465	18,075	17,916	18,285
පොහොර සහනාධාර	-	630	1,345	1,500	1,500	1,895	1,500
වෙනත්	3,911	4,339	6,484	7,967	6,758	9,668	6,310
උණ/අනපේක්ෂිත වියදම් සඳහා ප්‍රතිපාදන	-	-	-	-	1,000	-	700
ප්‍රාග්ධන වියදම	33,662	30,391	41,722	37,638	47,879	44,167	57,338
මූල්‍ය වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම්	19,719	16,747	22,589	20,938	28,726	25,653	35,185
ප්‍රාග්ධන පැවැරුම්	13,943	13,644	19,134	16,701	19,153	18,515	22,153
රාජ්‍ය සංස්ථාවන්ට	4,311	4,246	7,614	6,017	6,371	5,880	6,396
රාජ්‍ය ආයතනයන්ට	8,551	8,433	10,446	9,603	11,532	11,041	13,980
වෙනත් රාජ්‍ය ආයතනයන්ට	1,036	914	1,057	1,042	1,200	1,511	1,745
වෙනත්	45	51	17	39	50	83	32
උණ වියදම් සඳහා ප්‍රතිපාදන	-	-	-	-	-	-	-
ආපසු ගෙවීම් අඩුකල පසු ණය දීම	4,510	10,293	4,601	1,145	4,070	-16,551	2,656
ඉන් : අත්තිකාරම් ගිණුම්	410	2,462	-1,580	630	500	1,226	500
ණය දීම	6,265	10,064	11,087	8,335	12,665	7,278	13,658
ප්‍රතිව්‍යුහකරණ පිරිවැය	1,465	3,739	3,191	90	801	2,193	1,500
පෞද්ගලීකරණ ලැබීම්	-1,200	-2,996	-3,001	-4,728	-5,000	-22,535	-8,000
ණය ආපසු ගෙවීම්	-2,430	-2,976	-5,097	-3,182	-4,896	-4,713	-5,002
මුළු වියදම සහ ශුද්ධ ණය දීම	140,460	167,768	200,482	213,931	235,570	212,362	247,085

දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්

ශීර්ෂය	1993	1994	1995	1996	1997	1997	1998
					අනුමත ඇස්තමේන්තු	තාවකාලික	අනුමත ඇස්තමේන්තු
වර්තන වියදම	20.5	21.9	23.1	22.8	20.6	20.7	18.2
භාණ්ඩ හා සේවා වියදම	9.0	9.4	11.3	10.4	9.3	9.4	8.3
වැටුප් හා වේතන	5.3	5.1	5.2	5.0	5.0	5.0	4.7
වෙනත් භාණ්ඩ හා සේවා	3.7	4.4	6.1	5.4	4.3	4.4	3.7
පොළී ගෙවීම්	6.0	6.6	5.7	6.4	6.2	6.2	5.4
විදේශීය	1.0	1.0	0.9	0.9	0.9	0.8	0.7
දේශීය (අ)	5.0	5.6	4.8	5.5	5.3	5.5	4.7
වර්තන පැවැරුම් හා සහනාධාර	5.4	5.9	6.1	6.0	4.9	5.1	4.4
රාජ්‍ය සංස්ථාවන්ට	0.3	0.5	1.2	1.1	0.3	0.3	0.2
රාජ්‍ය ආයතනයන්ට	0.4	0.3	0.3	0.3	0.4	0.3	0.5
වෙනත් රාජ්‍ය ආයතනයන්ට	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.1
කුඩුම්භ සහ අනෙකුත් අංශයන්ට	4.5	4.9	4.4	4.4	4.0	4.3	3.5
ආහාර මුද්දර, ආහාර සහනාධාර යනාදිය	0.9	0.8	0.3	0.1	-	-	-
ජනසවිය/සමෘද්ධි	0.7	0.9	0.8	1.1	1.0	1.0	0.9
විශ්‍රාම වැටුප්	2.1	2.3	2.2	2.0	2.0	2.0	1.8
පොහොර සහනාධාර	-	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2	0.1
වෙනත්	0.8	0.7	1.0	1.0	0.8	1.1	0.6
උණ/අනපේක්ෂිත වියදම් සඳහා ප්‍රතිපාදන	-	-	-	-	0.1	-	0.1
ප්‍රාග්ධන වියදම	6.7	5.2	6.2	4.9	5.4	5.0	5.6
මූල්‍ය වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම්	3.9	2.9	3.4	2.7	3.2	2.9	3.4
ප්‍රාග්ධන පැවැරුම්	2.8	2.4	2.9	2.2	2.1	2.1	2.2
රාජ්‍ය සංස්ථාවන්ට	0.9	0.7	1.1	0.8	0.7	0.7	0.6
රාජ්‍ය ආයතනයන්ට	1.7	1.5	1.6	1.2	1.3	1.2	1.4
වෙනත් රාජ්‍ය ආයතනයන්ට	0.2	0.2	0.2	0.1	0.1	0.2	0.2
වෙනත්	---	---	---	---	---	---	---
උණ වියදම් සඳහා ප්‍රතිපාදන	-	-	-	-	-	-	-
ආපසු ගෙවීම් අඩුකල පසු ණය දීම	0.9	1.8	0.7	0.1	0.5	-1.9	0.3
ඉන් : අත්තිකාරම් ගිණුම්	0.1	0.4	-0.2	0.1	0.1	0.1	-
ණය දීම	1.3	1.7	1.7	1.1	1.4	0.8	1.3
ප්‍රතිව්‍යුහකරණ පිරිවැය	0.3	0.6	0.5	-	0.1	0.2	0.1
පෞද්ගලීකරණ ලැබීම්	-0.2	-0.5	-0.4	-0.6	-0.6	-2.5	-0.8
ණය ආපසු ගෙවීම්	-0.5	-0.5	-0.8	-0.4	-0.5	-0.5	-0.5
මුළු වියදම සහ ශුද්ධ ණය දීම	28.1	29.0	30.0	27.8	26.4	23.8	24.1

(අ) රාජ්‍ය බැංකු වලට සහ ජා. ඉ. බැ. ට නිකුත් කරන ලද දිගුකාලීන බැඳුම්කර සඳහා වූ පොළීය 1996 සිට ඇතුළත් කර ඇත.

මූලය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

අතර එය සියයට 16 ක වැඩිවීමකි. ආර්ථික කටයුතු උදෙසා පිහිටුවා ඇති රාජ්‍ය ආයතන වලට කල සංක්‍රාම ගෙවීම් සියයට 19 කින් වැඩිවූ අතර සංසදනාත්මකව සමාජයීය කටයුතු උදෙසා පිහිටුවා ඇති රාජ්‍ය ආයතන වලට කල සංක්‍රාම ගෙවීම් වැඩිවූයේ සියයට 14 කිනි.

විශ්‍රාම වැටුප් ගෙවීම් සියයට 16 කින් වැඩිවී රුපියල් දශලක්ෂ 17,916 ක් විය. ප්‍රධාන වශයෙන්, අයවැය ලේඛනයේ ප්‍රකාශයට පත්කල සියයට 5 කින් විශ්‍රාම වැටුප් වැඩි කිරීම ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ කලින් විශ්‍රාම ගැනීමට ඉඩ සැලසීමේ ක්‍රමයෙන් සිදු වූ බලපෑම මීට හේතුවිය.

සමෘද්ධි ගෙවීම් සියයට 2 කින් වැඩිවී රුපියල් දශලක්ෂ 8,718 ක් විය. සමෘද්ධි/ජනසවි ලාභී පවුල් දශලක්ෂ 1.9 ක් හා සමෘද්ධි නියාමකවරුන් 31,369 ක් 1997 දී මේ යටතේ ප්‍රතිලාභ ලැබූහ.

පොහොර සහනාධාරය සඳහා කරනු ලැබූ ගෙවීම් 1996 දී වූ රුපියල් දශලක්ෂ 1,500 සිට 1997 දී රුපියල් දශලක්ෂ 1,895 දක්වා වැඩිවිය. මෙයට හේතුවූයේ 1997 ඔක්තෝබර් මාසයේදී ප්‍රකාශයට පත්කල නව සහනාධාර ක්‍රමය යටතේ සුළු ගොවීන් බහුතරයකට ප්‍රතිලාභ ලැබීම සහතික වන සේ යුරියා පොහොර සඳහා වූ සහනාධාර කොටස වැඩි කිරීමය. යුරියා පොහොර මිල කිලෝග්‍රෑම් 50 ක් රුපියල් 590 සිට රුපියල් 350 දක්වා අඩු කරන ලදී. කුටුම්භ සඳහා කරන ලද වෙනත් සංක්‍රාම ගෙවීම් රුපියල් දශලක්ෂ 7,631 ක් වූ අතර මෙයින් අනාථ වූවන් සහ නියා සහනාධාර සඳහා වූ ගෙවීම් පිළිවෙලින් රුපියල් දශලක්ෂ 3,357 ක් හා රුපියල් දශලක්ෂ 548 ක් විය.

දෛනිකව සිදු කෙරෙන මෙහෙයුම් කටයුතු සහ නඩත්තු සඳහා වන රජයේ වියදම් සියයට 6 කින් අඩුවිය. මෙය 1997 අයවැයෙන් ප්‍රකාශයට පත්කරන ලද ප්‍රමුඛතාවයෙන් අඩු වියදම් සියයට 20 කින් අඩු කිරීම යටතේ ලත් ප්‍රතිඵලයකි.

කාර්යයන් අනුව වර්ගීකරණයේදී, 1996 දී දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 7.7 ක් වූ අධ්‍යාපනය, සෞඛ්‍යය, සුභසාධනය සහ ප්‍රජා සේවා ඇතුලත් වන සමාජ සේවා සඳහා කරන ලද වර්තන වියදම දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 6.7 ක් දක්වා අඩුවිය. මෙකී වියදම් මුළු වර්තන වියදමෙන් සියයට 32 ක් විය. සමාජ සේවා සඳහා වූ මුළු වියදමෙන් අධ්‍යාපනය හා සෞඛ්‍යය සඳහා වූ කොටස සියයට 46 ක් වූ අතර මෙය 1996 දී සියයට 43 ක් විය.

1997 දී ආර්ථික සේවා සඳහා වූ වර්තන වියදම් සියයට 16 කින් අඩුවී රුපියල් දශලක්ෂ 7,418 ක් විය. ප්‍රවාහනය හා සන්නිවේදනය, වෙළඳම හා වාණිජ්‍යය, කෘෂිකර්මය හා වාරිමාර්ග පහසුකම් සහ බලශක්ති හා ජල සම්පාදනය යන අංශ වල වූ වියදම් හි අඩුවීමක් දක්නට ලැබිණි.

සාමාන්‍ය පොදු සේවා වෙනුවෙන් කළ වර්තන වියදම් සියයට 9 කින් වැඩිවී රුපියල් දශලක්ෂ 58,926 ක් විය. ආරක්ෂක කටයුතු සහ පොදු නීතිය හා මහජන ආරක්ෂාව සඳහා වූ වියදම් සාමාන්‍ය පොදු සේවා සඳහා වූ වියදම්

වලින් සියයට 76 ක් වූ අතර සංසන්දනාත්මකව 1996 දී සියයට 81 ක් විය. දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ අනුපාතයක් ලෙසින් ආරක්ෂක කටයුතු සහ පොදු නීතිය හා මහජන ආරක්ෂාව සඳහා වූ වියදම් 1996 වූ සියයට 5.7 සිට 1997 දී සියයට 5.1 දක්වා අඩුවිය.

රාජ්‍ය ආයෝජනය

ප්‍රාග්ධන වියදම් සහ රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් වෙත ණය දීම වලින් සමන්විත රාජ්‍ය ආයෝජනය සියයට 12 කින් වැඩිවී රුපියල් දශලක්ෂ 51,445 ක් විය. කෙසේ වුවත් මෙම වියදම, අයවැයෙන් වෙන් කරන ලද වියදමට වඩා සියයට 15 කින් අඩු මට්ටමක පවති. වැඩි සටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී හා ක්‍රියාපටිපාටියේදී ඇතිවන ප්‍රමාදයන් නිසා විදේශාධාර උපයෝගී කර ගැනීම පහත වැටීම මෙයට හේතුවිය.

ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලය දැනට කරගෙන යන ව්‍යාපෘති සඳහා 1997 අයවැයෙන් වෙන් කරන ලද රුපියල් දශලක්ෂ 4,441 න් රුපියල් දශලක්ෂ 3,479 ක් උපයෝගී කරගෙන ඇත. ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරියට සහ ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් ආයතනයට පිළිවෙලින් රුපියල් දශලක්ෂ 984 ක් හා රුපියල් දශලක්ෂ 1,367 ක් ලැබිණි. ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරියට ණය ලබාදීම සඳහා වෙන්කෙරුණු රුපියල් දශලක්ෂ 5,300 න් උපයෝගී කරගනු ලැබූවේ සියයට 19 ක් පමණි. ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් ආයතනයට ණය දීම සඳහා වෙන් කෙරුණු රුපියල් දශලක්ෂ 2,081 න් සියයට 66 ක් උපයෝගී කරගනු ලැබීය. ලංකා බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව සහ කෘෂිකර්මය මත පදනම් වූ වාණිජමය ව්‍යාපෘතීන් රුපියල් දශලක්ෂ 692 ක් ලැබූ අතර 1997 දී මේ සඳහා අපේක්ෂා කළේ රුපියල් දශලක්ෂ 493 ක් පමණි. මීට අමතරව 'සුරතූර දිරිය' සහ ස්වයං රැකියා ණය ක්‍රමයන් මගින් රජය විසින් කුටුම්භ අංශයට රුපියල් දශලක්ෂ 750 ක් මුදා හරින ලදී.

සංස්ථාවන්ට කෙරුණු ප්‍රාග්ධන සංක්‍රාම රුපියල් දශලක්ෂ 5,880 ක් (ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය - රුපියල් දශලක්ෂ 2,513; ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලය - රුපියල් දශලක්ෂ 811; ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩකිරීමේ සහ සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව - රුපියල් දශලක්ෂ 1,746; ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය - රුපියල් දශලක්ෂ 454) වූ අතර සංසදනාත්මකව 1996 දී මෙය රුපියල් දශලක්ෂ 6,017 ක් විය.

වෙනත් රාජ්‍ය ආයතනවලට කෙරුණු ප්‍රාග්ධන සංක්‍රාම සියයට 15 කින් වැඩිවී රුපියල් දශලක්ෂ 11,041 ක් විය. මෙයින් සියයට 79 ක් ප්‍රවාහන, සන්නිවේදනය, කෘෂිකර්මය සහ වාරිමාර්ග වැනි ආර්ථික සේවා සඳහා විය. මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය සඳහා කැරුණු සංක්‍රාම සියයට 32 කින් වැඩි වී රුපියල් දශලක්ෂ 5,826 ක් විය. ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරියට රුපියල් දශලක්ෂ 1,626 ක සංක්‍රාම ගෙවීම් ලබාදෙන ලදී. 1997 දී නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියටද රුපියල් දශලක්ෂ 511 ක් ලැබිණි. සමාජසේවා සඳහා වූ ප්‍රාග්ධන සංක්‍රාම සියයට 65 කින් වැඩිවී රුපියල් දශලක්ෂ 1,836 ක් විය. සමෘද්ධි අධිකාරියට රුපියල් දශලක්ෂ 936 ක් හා ජාතික සංවර්ධන භාරකාර අරමුදලට රුපියල් දශලක්ෂ 453 ක් ලැබිණි. ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ හා

8.4 සංඛ්‍යා සටහන
කාර්යයන් අනුව වියදම්වල වර්ගීකරණය

ශීර්ෂය	1993	1994	1995	1996	1997 අනුමත ඇස්තමේන්තු	1997 තාවකාලික	1998 අනුමත ඇස්තමේන්තු
වර්තමාන වියදම							
සාමාන්‍ය පොදු සේවා	27,564	30,444	47,888	53,915	54,955	58,926	56,948
සිවිල් පරිපාලනය	7,405	4,637	6,562	10,207	13,431	13,956	12,577
ආරක්ෂක කටයුතු	15,413	19,415	35,186	38,117	33,528	37,062	36,457
පොදු නීතිය හා ආරක්ෂාව	4,746	6,392	6,140	5,591	7,997	7,908	7,914
සමාජ සේවා	37,476	47,656	57,648	59,294	58,740	59,742	64,356
අධ්‍යාපනය	11,225	14,836	15,784	16,018	13,407	17,757	21,920
සෞඛ්‍යය	5,711	7,666	8,818	9,260	12,054	9,581	10,269
සුභසාධන	20,255	24,560	32,106	32,824	31,824	31,251	30,858
නිවාස	-	-	-	-	-	-	-
පුරා සේවා	285	593	941	1,191	1,455	1,154	1,309
ආර්ථික සේවා	4,328	6,195	8,078	8,807	8,532	7,419	10,756
කෘෂිකර්මය හා වාරිමාර්ග	1,483	2,506	3,826	3,894	4,175	3,723	4,969
ටීවර	107	99	105	148	199	156	350
නිෂ්පාදන සහ කැනීම	403	351	252	282	650	599	767
බලශක්ති සහ ජල සම්පාදන	93	518	990	590	728	486	874
ප්‍රවාහන සහ සන්නිවේදනය	1,346	2,024	2,014	2,423	1,822	1,674	2,672
වෙළඳම සහ වාණිජය	203	72	172	891	241	159	243
වෙනත්	693	625	719	580	718	622	880
අනෙකුත්	32,920	42,789	40,546	53,132	60,394	58,659	54,332
ඉන්: පොලී ගෙවීම	30,203	38,031	38,687	48,923	55,492	55,246	55,368
ලාභ වියදම් සඳහා ප්‍රතිපාදන	-	-	-	-	1,000	-	700
මුළු වර්තමාන වියදම	102,288	127,084	154,159	175,149	183,621	184,746	187,091
ප්‍රාග්ධන වියදම් සහ ණය දීම							
සාමාන්‍ය පොදු සේවා	4,085	2,390	5,776	3,161	3,810	3,627	7,527
සිවිල් පරිපාලනය	3,463	1,753	3,962	1,935	3,810	3,627	7,527
පොදු නීතිය හා ආරක්ෂාව	622	637	1,814	1,226	-	-	-
සමාජ සේවා	6,075	7,677	9,854	10,322	13,676	11,552	15,059
අධ්‍යාපනය	2,845	2,877	3,124	4,384	4,552	4,592	5,957
සෞඛ්‍යය	1,353	1,519	2,134	2,538	3,965	2,554	4,308
සුභසාධන	1,084	1,681	1,690	868	852	751	396
නිවාස	604	802	1,610	1,174	1,526	792	1,647
පුරා සේවා	189	798	1,297	1,359	2,782	2,863	2,751
ආර්ථික සේවා	29,600	29,304	36,106	31,409	41,808	32,479	46,633
කෘෂිකර්මය හා වාරිමාර්ග	5,682	5,179	6,060	4,718	6,233	3,780	6,730
ඉන්: මහවැලි යෝජනා ක්‍රමය	2,810	2,598	3,090	1,940	1,655	1,626	1,265
ටීවර	124	368	361	311	525	480	773
නිෂ්පාදනය හා කැනීම	1,471	22	250	356	1,256	1,442	2,167
බලශක්ති සහ ජල සම්පාදන	4,728	5,518	5,003	6,035	7,949	6,816	10,203
ප්‍රවාහන හා සන්නිවේදනය	10,165	14,522	18,888	12,636	18,468	12,946	20,536
වෙළඳම සහ වාණිජය	364	182	20	105	321	182	909
වෙනත්	7,066	3,513	5,524	7,247	7,056	6,835	5,316
අනෙකුත්	1,081	1,084	1,074	1,081	1,250	3,787	1,778
ලාභ වියදම් සඳහා ප්‍රතිපාදන	-	-	-	-	-	-	-
මුළු ප්‍රාග්ධන වියදම හා ණයදීම	40,841	40,455	52,810	45,973	60,544	51,445	70,996

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ හා ක්‍රියා පටිපාටියේ ඇතිවන ප්‍රමාදයන් රාජ්‍ය ආයෝජනයේ මන්දගාමී වර්ධනයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී ඇත. මේ නිසා ඉතාමත් සහනදායී කොන්දේසි මත ලැබෙන විදේශාධාර උපයෝගී කර ගැනීම පහත මට්ටමක පවතී.

ප්‍රතිව්‍යුහගත වියදම් ලෙසින් රුපියල් දශලක්ෂ 2,193 ක වියදමක් දැරීමට රජයට සිදුවිය. පෙරදී ප්‍රදානය කරන ලද ණය ආපසු ගෙවීම් යටතේ රජය වෙත තැවක ලැබුණු අරමුදල් ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 4,713 ක් විය.

8.5 පළාත් සභා

පළාත් සභා එකතු කරගත් ආදායම සියයට 10 කින් වැඩිවී රුපියල් දශලක්ෂ 5,395 ක් විය. ඉකුත් වසරේ මෙන්ම එම ආයතන වල සම්පත් අවශ්‍යතාවයෙන් සියයට 23 ක් සපුරා ගැනීමට මෙය ප්‍රමාණවත් විය. පළාත් සභා වියදම් සියයට 6 කින් වැඩිවී රුපියල් දශලක්ෂ 23,455 ක් විය. එහි ප්‍රතිඵල වශයෙන් සමස්ත හිඟය 1996 දී වූ රුපියල් දශලක්ෂ 16,873 හා සසඳන විට 1997 දී රුපියල් දශලක්ෂ 18,348 ක් විය. සමස්ත හිඟය පියවීම රජයේ සංක්‍රාමයන් මගින් මූල්‍යණය කෙරුණ අතර ඉන්, සාමූහික ප්‍රදානයන් හෝ වර්තන සංක්‍රාමයන් සියයට 92 ක් විය. ශේෂය ප්‍රාග්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා උපමාන පාදක ප්‍රදාන සහ අනුරූපිත ප්‍රදාන වලින් යුක්ත විය.

**8.5 සංඛ්‍යා සටහන
පළාත් සභාවල අයවැය තත්ත්වය**

	රුපියල් දශලක්ෂ		
	1995	1996	1997 (අ)
1. මුළු ආදායම	4,440	4,884	5,395
1.1 නිෂ්පාදනය සහ වියදම මත බදු	3,181	3,416	3,744
පිරිවැටුම් බදු	2,335	2,464	2,734
බලපත්‍ර ගාස්තු	840	946	1,000
වෙනත් බදු	6	6	10
1.2 ලාභ සහ ලාභාංශ	68	67	175
1.3 විකුණුම් හා ගාස්තු	317	355	408
1.4 මුද්දර බදු	867	1,036	1,051
1.5 වෙනත්	7	10	17
2. මුළු වියදම්	20,852	22,128	23,455
2.1 වර්තන වියදම්	19,795	20,941	22,055
කාර්යයන් අනුව වර්ගීකරණය	19,795	20,941	22,055
පළාත් පරිපාලනය	2,067	1,942	1,941
ආර්ථික සේවා	755	834	939
සමාජ සේවා	16,973	18,166	19,175
ආර්ථික වර්ගීකරණය	19,795	20,941	22,055
වැටුප් හා වේතන	16,031	16,263	17,067
වෙනත්	3,765	4,679	4,988
2.2 ප්‍රාග්ධන වියදම්	1,057	1,187	1,400
ප්‍රාග්ධන භාණ්ඩ අත්පත් කර ගැනීම	594	757	729
ප්‍රාග්ධන පැවැරුම්	66	53	55
වෙනත්	397	377	616
3. පියවීම	15,288	16,873	18,348
3.1 සාමූහික ප්‍රදාන	14,066	15,831	16,855
3.2 උපමාන පාදක ප්‍රදාන	897	800	1,168
3.3 අනුරූපිත ප්‍රදාන	325	242	325

(අ) තාවකාලික මූලයෙන් : පළාත් සභා සහ පළාත්පාලන අමාත්‍යාංශය

ආදායම

නිෂ්පාදන හා වියදම් මත බදු සියයට 10 කින් වැඩිවී රුපියල් දශලක්ෂ 3,743 ක් වූ අතර මුළු ආදායමින් සියයට 69 ක් විය. මෙම ආදායමින් වැඩි කොටසක් පිරිවැටුම් බදු හා බලපත්‍ර ගාස්තු වලින් සමන්විත විය. පිරිවැටුම් බදු

අනුපාතයන් සියයට 1 සිට 5 දක්වා පරාසයක වූ අතර ඒවා කොඟ සහ සිල්ලර ව්‍යාපාරයන් මත එකතු කරගන්නා ලදී. 1996 දී සියයට 6 ක වැඩිවීම සහ සසඳන විට පිරිවැටුම් බදු වලින් එකතු කරගත් ආදායම 1997 තොග සහ සිල්ලර ව්‍යාපාරයන්හි වර්ධනය පිළිබිඹු කරමින් සියයට 11 කින් වැඩිවිය. බලපත්‍ර ගාස්තු වලින් එකතු කරගත් ආදායම 1997 මත්පැන් බලපත්‍ර නව නිකුතු හා ලියාපදිංචි කරන ලද වාහන සංඛ්‍යාවේ මත්දොම් වර්ධනය පිළිබිඹු කරමින් 1996 සියයට 17 ක වැඩිවීම හා සසඳන විට සියයට 5 කින් වැඩිවිය. නිෂ්පාදන හා වියදම් මත බදු අනුපාත ව්‍යුහයන් 1996 මෙන් පැවති අතර බදු පදනමේ ප්‍රසාරණය ආදායම් වර්ධනය පෙන්නුම් කරයි.

පළාත් සභාවල දෙවන විශාලතම ආදායම් මූලාශ්‍රය වූ මුද්දර බදු වලින් එකතු කරගත් ආදායම දේපල පැවරීම් ක්‍රමයෙන් අඩුවීම නිසා සියයට 1 කින් ආන්තික ලෙස වැඩි විය. මෝටර් රථ ප්‍රවාහන පනත යටතේ උසාවි ගාස්තු සහ ගාස්තු හා අයකිරීම් වලින් සමන්විත වූ, ගාස්තු හා අයකිරීම් වලින් ලැබුණු ආදායම සියයට 15 කින් වැඩිවිය. ඊට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ, රැස් කිරීම් පිළිවෙතෙහි වර්ධනයන් හා අනුපාතයන්හි වැඩි කිරීමය.

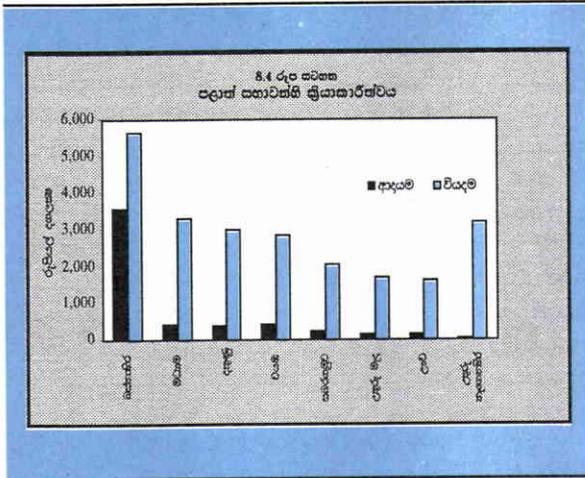
බටහිර, මධ්‍යම, දකුණු සහ වයඹ පළාත් සභා මුළු ආදායමින් සියයට 90 ක් එකතු කරගත් අතර උතුරු නැගෙනහිර පළාත එකතු කරගත් ප්‍රමාණය සියයට 1 කටත් වඩා අඩුවිය.

වියදම

පළාත් සභා වියදම් වලින් වැඩි ප්‍රමාණයක් වර්තන වියදම් වේ. වර්තන වියදම් සියයට 6 කින් වැඩි වූ අතර ප්‍රාග්ධන වියදම් සියයට 19 ක අධික වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කළේය.

වර්තන වියදම්

1997 ජනවාරි මස සිට රජයේ සේවකයන්ගේ වැටුප් වැඩිවීම පිළිබිඹු කරමින් සේවක පඩිනඩි වියදම (වැටුප්, වේතන, අතිකාල සහ නිවාඩු ගෙවීම්, ජීවන වියදම් දීමනාව සහ අනෙකුත් දීමනා) සියයට 5 කින් ඉහල නැගිණි. අධ්‍යාපන සේවයේ නියුක්ත අය වෙත ගෙවීම් (රුපියල් දශලක්ෂ 12,094) සෞඛ්‍යය (රුපියල් දශලක්ෂ 3,054) සහ ප්‍රාදේශීය පරිපාලන (රුපියල් දශලක්ෂ 545) සේවයේ අය වෙත ගෙවීම් 1997 මුළු පඩි නඩි වලින් සියයට 92 ක් විය. අනෙකුත් පුනරාවර්තන වියදම්හි වර්ධනය, (එනම්, ගමන්, සැපයුම්, ශිව්සුම් සේවා සහ වර්තන සංක්‍රාමයන්) 1996 දී සියයට 24 ක වැඩිවීම හා සසඳන විට සියයට 6 කට සීමාකර ගැනීමට හැකි විය. මෙය භාණ්ඩාගාරයේ මුදල් කළමනාකාරණය විසින් පනවන ලද දැඩි මූල්‍ය පාලනයෙහි ප්‍රතිඵලයකි.

සමාජ සේවා මත පුනරාවර්තන වියදම් (අධ්‍යාපනය, සෞඛ්‍යය සහ අනෙකුත් සමාජ කටයුතු) සියයට 5 කින් වැඩිවී 1997 මුළු වර්තන වියදමින් සියයට 87 ක් විය. 1997 දී ආර්ථික සේවා මත පුනරාවර්තන වියදම් සියයට 4 කින් වැඩිවූ අතර පරිපාලන වියදම් සියයට 9 කින් වැඩි විය.

බස්නාහිර පළාත් සභාවේ මුළු වර්තන වියදම් රුපියල් දශලක්ෂ 5,307 ක්ව පළාත් සභාවල මුළු වර්තන වියදමින් සියයට 24 ක් වූ අතර මධ්‍යම පළාත් සභාව සියයට 14 ක්ද, උතුරු නැගෙනහිර පළාත් සභාව සියයට 14 ක්ද, දකුණු පළාත් සභාව සියයට 13 ක්ද, සබරගමුව සියයට 9 ක්ද, උතුරු මැද පළාත් සභාව සියයට 7 සහ ඌව පළාත් සභාව සියයට 7 ක්ද විය.

ප්‍රාග්ධන වියදම්

උපකරණ, ව්‍යුහාත්මක හා ඉඩම් සංවර්ධනය මත ප්‍රාග්ධන වියදම් රුපියල් දශලක්ෂ 729 ක් ව මුළු ප්‍රාග්ධන වියදමින්, සියයට 52 ක් වූ අතර ඉකුත් වසරේ සියයට 64 ට වඩා පහල ගියේ, 1997 දී පළාත් සභා මන්ත්‍රීවරුන්ගේ මග පෙන්වීම මත ක්‍රියාත්මක කරන ලද වෙනත් වැඩසටහන් වල ප්‍රාග්ධන වියදම්හි කිසිදු ඉහළ යාම නිසාය. අදාල අමාත්‍යාංශවල කිසිදු ඇතැම් ප්‍රාග්ධන ව්‍යාපෘති පළාත් සභා යටතට ගන්නා ලදී. මුළු වටිනාකම රුපියල් දශලක්ෂ 3,047 ක් වූ මෙම ප්‍රමාණයන්ගෙන් සෞඛ්‍යය (රුපියල් දශලක්ෂ 711) මහාමාගී (රුපියල් දශලක්ෂ 707) අධ්‍යාපනය (රුපියල් දශලක්ෂ 661) සහ ඒකාබද්ධ ග්‍රාමීය සංවර්ධන ව්‍යාපෘති (රුපියල් දශලක්ෂ 888) මුළු ප්‍රාග්ධන වියදමින් සියයට 97 ක් නියෝජනය කළේය. මෙයින් දකුණු පළාත් සභාවේ රුපියල් දශලක්ෂ 917 ක් වූ වියදම් මුළු වියදමින් සියයට 30 ක් වූ අතර අනෙකුත් පළාත් සභා මුළු වියදමින් සියයට 4 - 13 අතර පරාසයක විය. මෙම ප්‍රාග්ධන ව්‍යාපෘතින් සඳහා අරමුදල් අදාල අමාත්‍යාංශ විසින් මධ්‍යකාලීන ආයෝජන වැඩ සටහන මගින් සපයන ලදී.

8.6 රාජ්‍ය ව්‍යවසාය ප්‍රතිසංස්කරණ

1997 රජයේ මුළු ලැබීම් වලට සියයට 12 කින් දායක වෙමින් රාජ්‍ය ව්‍යවසාය ප්‍රතිසංස්කරණ වැඩ සටහන රුපියල් දශලක්ෂ 22,535 ක් ජනනය කළ අතර එමගින් රාජ්‍ය ණය වලින් කොටසක් ගෙවා දැමීමට හා රජයේ ණය සංයුතිය ප්‍රතිව්‍යුහගත කර ගැනීමට රජයට ඉඩ ලැබුණි. පොලී පිරිවැය අඩුකර ගැනීමට මෙය උපකාරී වූ අතර එහි පුළුල් බලපෑම 1998 දී සහ ඉන් ඉදිරියට දැනෙනු ඇත.

රාජ්‍ය ව්‍යවසාය ප්‍රතිසංස්කරණ වැඩ සටහනෙහි ප්‍රධාන ඉදිරි පියවරක් ලෙස, සීමාසහිත ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් හි කොටස් අයිතියෙන් සියයට 35 ක් ජපානයේ නිපොන් ටෙලිග්‍රෑෆ් ඇන්ඩ් ටෙලිකෝන් කෝර්පරේෂන් (එන්.ටී.ටී) වෙත රුපියල් දශලක්ෂ 13,274 කට (එක්සත් ජනපද ඩොලර් දශලක්ෂ 225 කට) විකිණීම දැක්විය හැකිය. ඊට අනුබද්ධව එන්.ටී.ටී සමඟ ඇතිකර ගත් කළමණාකරන ගිවිසුම ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් හි මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාවය වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා, ගත් තවත් වැදගත් පියවරකි. ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම්හි සේවකයන් සඳහා එහි කොටස් වලින් සියයට 3.5 ක් රජය විසින් වෙන් කරන ලදී.

ජාතික සංවර්ධන බැංකුවේ පරිවර්තීය ණයකර විකිණීමෙන් රුපියල් දශලක්ෂ 4,500 ක් ජනනය කර ගැනීමට රජයට හැකිවිය. මෙම ගනුදෙනුව කොළඹ කොටස් වෙළඳපොල හරහා, තනි අර්පනයක් වශයෙන් ගත්කල, මහජනයා වෙත කොටස් මිලදී ගැනීම සඳහා කල විශාලතම යෝජනාවයි. මේ යටතේ, 1993 ජනවාරි මාසයේදී රජය වෙත නිකුත් කරන ලද රුපියල් දශලක්ෂ 275 ක් වූ ජාතික සංවර්ධන බැංකුවේ පරිවර්තීය ණයකර පවරා දෙන ලදී. වර්ෂ 1999, 2000, හා 2001 දී කල් පිරීමට නියමිත ව තිබූ පරිවර්තීය ණයකර, කොටසක් රුපියල් 10 බැගින් වූ සාමාන්‍ය කොටස් දශලක්ෂ 18.33 කට පරිවර්තනය කරන ලද අතර කොළඹ කොටස් වෙළඳපොල හරහා වෙළඳපොලට ඉදිරිපත් කරන ලදී. මෙම නිකුතුව දේශීය වෙළඳ පොළ මගින් අවශෝෂණය කර ගැනීමට නොහැකි තරම් විශාල වූ හෙයින් කොටස් දශලක්ෂ 16.5 ක් විදේශයන්ට පිරිනමන ලද අතර දේශීය ආයෝජකයන් හට කොටස් 916,667 ක් පිරිනමන ලදී. ඉතිරි කොටස් 916,666 සේවකයන් හට කොටස් හිමිකම් සැලසීමේ සැලැස්ම වෙනුවෙන් ජාතික සංවර්ධන බැංකුව මගින් මිලදී ගන්නා ලදී. විදේශයන්ට කළ නිකුතුව කොටසක් රුපියල් 260 කට මිල කරන ලද අතර දේශීය නිකුතුව කොටසක් රුපියල් 250 කට මිල කරන ලදී.

වැවිලි සමාගම් හතක (සීමාසහිත නමුතුකල වැවිලි සමාගම, සීමාසහිත මකුරට වැවිලි සමාගම, සීමාසහිත මල්වත්ත - වැලි වැවිලි සමාගම, සීමාසහිත කහවත්ත වැවිලි සමාගම, සීමාසහිත ඇල්පිටිය වැවිලි සමාගම, සීමාසහිත තලවාකුල් වැවිලි සමාගම සහ සීමාසහිත පුස්සැල්ලාව වැවිලි සමාගම) කොටස් වලින් සියයට 51 බැගින්, පවරා දෙන ලදී. මෙමගින් ලත් මුදල් රුපියල් දශලක්ෂ 2,914 ක් විය. සීමාසහිත බඟවත්තලාව වැවිලි සමාගම, සීමාසහිත කැගල්ල වැවිලි සමාගම, සීමාසහිත

8.6 සංඛ්‍යා සටහන
පොද්ගලීකරණ ලැබීම් 1997 (අ)

ව්‍යවසායයේ නම	වැඩි කොටස් අයිතිය විකිණීම			පොදු කොටස් නිකුතුව		
	පවරාදීම් ලැබීම්%	දේශීය රු. දශලක්ෂ	විදේශ රු. දශලක්ෂ	පවරාදීම් ලැබීම්%	ලැබුණු ප්‍රමාණය	ලැබුණු මුළු මුදල
වැඩිලි සමාගම්						
සීමාසහිත නමුණුකුල වැඩිලි සමාගම	51	408	-	-	-	408
සීමාසහිත මකුරට වැඩිලි සමාගම	51	467	-	-	-	467
සීමාසහිත මල්වත්ත වැඩිලි සමාගම	51	622	-	-	-	622
සීමාසහිත කහවත්ත වැඩිලි සමාගම	51	308	-	-	-	308
සීමාසහිත ඇල්පිටිය වැඩිලි සමාගම	51	308	-	-	-	308
සීමාසහිත බගවත්තලාව වැඩිලි සමාගම	-	-	-	19	141	141
සීමාසහිත කැගල්ල වැඩිලි සමාගම	-	-	-	19	118	118
සීමාසහිත අගලවත්ත වැඩිලි සමාගම	-	-	-	19	133	133
සීමාසහිත හොරණ වැඩිලි සමාගම	-	-	-	19	120	120
සීමාසහිත කැලණි වැලි වැඩිලි සමාගම	-	-	-	19	123	123
සීමාසහිත වටවල වැඩිලි සමාගම	-	-	-	20	60	60
සීමාසහිත මස්කෙලිය වැඩිලි සමාගම	-	-	-	20	60	60
සීමාසහිත තලවකැල් වැඩිලි සමාගම	51	408	-	-	-	408
සීමාසහිත සුස්සැල්ලාව වැඩිලි සමාගම	51	398	-	-	-	398
වෙනත් ව්‍යවසායයන්						
සී/ස ලංකා ලුණු සමාගම	90	453	-	-	-	453
සී/ස පුත්තලම ලුණු සමාගම	90	123	-	-	-	123
සී/ස ලංකා පිහන් සමාගම	-	-	-	17	206	206
සී/ස මත්තේගම පෙහෙකම්මල	100	-	30	-	-	30
සී/ස ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් සමාගම	35	-	13,380	-	-	13,380
ජාතික සංවර්ධන බැංකුවේ පරිවර්තීය ණයකර විකිණීම	-	-	-	51	4,500	4,500
එකතුව		3,494	13,410		5,462	22,365

(අ) කොළඹ කොටස් වෙළඳපලට කොමිස් සහ අනෙකුත් ගාස්තු ගෙවීමෙන් පසුව, පවරාදෙනු ලැබීම් වල ශුද්ධ ප්‍රමාණයන් රජයේ ගිණුම් වල පෙන්වුම් කෙරේ. සංඛ්‍යා සටහනින් පෙන්වුම් කෙරෙන්නේ රාජ්‍ය ව්‍යවසාය ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිසම මගින් සිදු වූ ලැබීම් පමණි. මීට අමතරව මෙම වාර්ෂික ගෙවීම් සෘජුවම මහා භාණ්ඩාගාරය වෙත ලැබී ඇත.

මූලාශ්‍රය : රාජ්‍ය ව්‍යවසාය ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිසම

අගලවත්ත වැඩිලි සමාගම, සීමාසහිත හොරණ වැඩිලි සමාගම සහ සීමාසහිත කැලණි - වැලි වැඩිලි සමාගම යන වැඩිලි සමාගම් පහක සියයට 19 බැගින් මහජනයා වෙත කල කොටස් නිකුතු වලින් රුපියල් දශලක්ෂ 635 ක් ලැබිණි. සීමාසහිත වටවල වැඩිලි සමාගමේ සහ සීමාසහිත මස්කෙලිය වැඩිලි සමාගමේ සියයට 20 බැගින් කල මහජන කොටස් නිකුතු 1997 රජයේ ආදායමට රුපියල් දශලක්ෂ 111 ක් එකතු කළේය.

මුළු අයිතිය සීමාසහිත කාබුල් ලංකා සමාගමට රුපියල් දශලක්ෂ 29.5 කට යලි පවරා දෙන ලද අතර එකී ආයෝජකයා විසින් රුපියල් දශලක්ෂ 1,000 ක නව ආයෝජන යෙදවීම මගින් එම ව්‍යවසාය ප්‍රතිව්‍යුහගත කොට පුනරුත්ථාපනය කිරීමෙන් සුද්ගලයන් 900 කගේ පමණ රැකියා සහතික කරන ලදී.

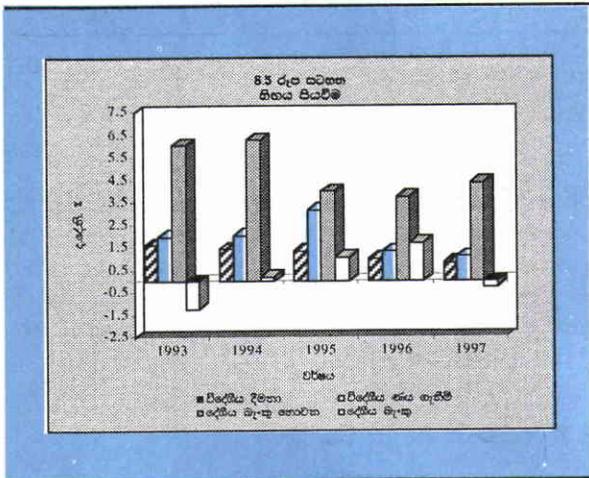
8.7 අයවැය හිඟය පියවීම

1997 දී අයවැය හිඟය (ප්‍රදානයට පසුව) රුපියල් දශලක්ෂ 39,958 ක්වූ අතර 1996 දී එය රුපියල් දශලක්ෂ 59,332 ක් විය. මෙම අයවැය හිඟයෙන් සියයට 76 ක් දේශීය ණය මගින් මූල්‍යකරණය කරන ලද අතර 1996 දී එම ප්‍රතිශතය සියයට 72 ක් විය. ශුද්ධ දේශීය මූල්‍යකරණය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 1996 දී පැවති සියයට 6.4 සිට 1997 දී සියයට 3.2 දක්වා අඩු විය. 1996 දී අයවැය හිඟය මූල්‍යකරණයට බැංකු අංශයෙන් ලබාගත් ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක්

පොද්ගලීකරණය කරන ලද රාජ්‍ය ව්‍යවසායයක් ලෙස අසාර්ථකතාවයට පත් වූ සීමාසහිත මත්තේගම ටෙක්ස්ටයිල් මිල්ස් සමාගම රජය විසින් අත්පත් කරගන්නා ලදී. එහි

ලෙස සියයට 1.7 ක් වූ නමුදු 1997 වර්ෂයේදී බැංකු අංශය වෙත ශුද්ධ ණය ගෙවීමක් කිරීමට හැකිවිය.

දළ විදේශීය ණය ගැනීම් 1997 දී සියයට 7 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරමින් රුපියල් දශලක්ෂ 22,973 ක් විය. වල අනුපාත නෝට්ටු වලින් ලබාගත් එක්සත් ජනපද ඩොලර් දශලක්ෂ 50 (රුපියල් දශලක්ෂ 2,901) හැරුණු විට අනෙකුත් මාගීවලින් ලැබුණ මුළු විදේශ ණය ප්‍රමාණය 1997 අයවැය මගින් බලාපොරොත්තු වූ ප්‍රමාණයට වඩා සියයට 27 ක අඩුවීමකි. විදේශීය ආධාර උපයෝජනය අඩුවීමට ප්‍රධාන හේතුව ලෙස වරාය, විදුලිය හා බලශක්ති වැනි අංශයන්හි ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී වන ප්‍රමාද වීම් සහ විදේශීය අරමුදල් අවශෝෂණය කිරීමට අවශ්‍ය දේශීය සම්පත් නොමැති වීමයි. විදේශ ණය ආපසු ගෙවීම් සියයට 26 කින් වැඩිවී රුපියල් දශලක්ෂ 13,251 විය. 1997 දී අයවැය හිඟය පියවීම සඳහා ලැබූ ශුද්ධ විදේශීය ණය ප්‍රමාණය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 1.1 ක් පමණක් වූ අතර 1996 දී එය සියයට 1.4 ක් විය. ද්වි පාර්ශ්වීය හා බහුපාර්ශ්වීය අංශයන්ගෙන් ලැබූ මුළු ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 9,784 ක් වූ අතර වල අනුපාතික නෝට්ටු පත්‍රද ඇතුළත්ව වෙනත් මාගී වලින් ලැබූ ණය ප්‍රමාණයට වඩා එම අංශයට ගෙවනු ලැබූ ණය ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 62 ක් විය. ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව (රුපියල් දශලක්ෂ 4,499), ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සංවිධානය (රුපියල් දශලක්ෂ 3,676) සහ ජපාන රජය (රුපියල් දශලක්ෂ 3,629) විසින් 1997 දී ලැබූ මුළු ව්‍යාපෘති ණය වලින් සියයට 71 ක් ලබාදෙන ලදී.

රුපියල් ණය මගින් ලබාගත් ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 33,500 ක් වන අතර, පෙර වර්ෂයේදී එම ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 24,154 ක් විය. සේවක අර්ථසාධක අරමුදල සහ ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව මුළු රුපියල් ණය වලින් සියයට 84 ක් නියෝජනය කරන ලදී. සේවක අර්ථසාධක අරමුදල මගින් රුපියල් ණය සඳහා කරනු ලැබූ ශුද්ධ ආයෝජන සියයට 6 කින් වැඩි වී රුපියල් දශලක්ෂ 17,588 වූ අතර මීට අමතරව භාණ්ඩාගාර

බැඳුම්කරවලද ආයෝජනය කරන ලදී. ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව මගින් රුපියල් ණය වල කරන ලද ශුද්ධ ආයෝජනය පසුගිය වර්ෂයේ පැවති රුපියල් දශලක්ෂ 4,919 සිට 1997 දී රුපියල් දශලක්ෂ 10,655 දක්වා වැඩිවිය. ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව රජයේ ණය උපකරණ වල ආයෝජනයේදී රුපියල් ණය සඳහා වැඩි නැඹුරුවීමක් පෙන්නුම් කරන ලදී.

1997 මාර්තු මස හඳුන්වා දෙනු ලැබූ වෙළඳපොළ මූලික කරගත් භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ජනප්‍රිය විය. 1997 මාර්තු සහ දෙසැම්බර් කාලය තුළ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මගින් රුපියල් දශලක්ෂ 10,000 ක් රැස් කරන ලදී. රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ දක්නට ලැබූ දියුණුව සහ වෙළඳපොළ තත්ත්වයන්හි සිදුවූ වෙනස්කම් වලට අනුකූලව භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර වල පොළීය අඩුවිය. ඒ අනුව භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර වල කුපන් අනුපාතිකය (Coupon rate) සියයට 14 සිට සියයට 11.5 දක්වා අඩු කරන ලදී. සේවක අර්ථසාධක අරමුදල (රුපියල් දශලක්ෂ 3,100) සහ ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව (රුපියල් දශලක්ෂ 1,609) මුළු භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර වලින් සියයට 47 ක් නියෝජනය කරන අතර ඉතිරි ප්‍රමාණය අනෙකුත් ආයෝජකයන් විසින් මිලදී ගන්නා ලදී. වානිජ බැංකු මගින් මිලදී ගත් භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 1,788 ක් හෙවත් මුළු ප්‍රමාණයෙන් සියයට 18 ක් විය.

1997 දී පුද්ගලිකරණ වැඩසටහන යටතේ විශාල ආදායමක් ලැබීමෙන් රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ සිදුවූ කැපීපෙනෙන දියුණුව නිසා සම්පත් හිඟයේ පටුවීම හේතුකොට ගෙන බැංකු අංශය සතුව තිබූ අධික පිරිවැය සහිත ණය ගෙවා නිදහස් වීමට රජයට හැකිවිය. රාජ්‍ය වානිජ බැංකු දෙක වෙත කරනු ලැබූ ගෙවීම් වලට අමතරව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සතුව පැවති රුපියල් දශලක්ෂ 10,000 භාණ්ඩාගාර බිල්පත් (මුහුණත වටිනාකම) ගෙවා නිදහස් කරන ලදී. මෙම කටයුතු වල ශුද්ධ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 1997 බැංකු අංශයන්ට රජය විසින් රුපියල් දශලක්ෂ 2,172 ක් ගෙවූ අතර එය පසුගිය වර්ෂයේ බැංකු අංශයෙන් ලබාගත් මුළු ණය ප්‍රමාණය වූ රුපියල් දශලක්ෂ 13,090 හා සැසඳිය යුතුය. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව වෙත රුපියල් දශලක්ෂ 13,991 ක ණය ගෙවීමක් සිදු වූ අතර එය භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ගෙවා නිදහස් කළ ප්‍රමාණයට වඩා වැඩිවේ. මේ අතර වානිජ බැංකු මගින් රජය වෙත ලබා දුන් ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 11,618 ක් වූයේ ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අවශ්‍යතාවන් අඩු කිරීම තුළින් නිදහස් කෙරුණු අරමුදල් වලින් වැඩි ප්‍රමාණයක් බැංකු මගින් රජයේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මත ආයෝජනය කිරීම නිසාය. බැංකු අංශය සතුව 1997 වර්ෂයේ අවසානයට පැවති තැන්පතු ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 20,206 ක් වූ අතර ඉන් රුපියල් දශලක්ෂ 6,467 ක් මහ බැංකුව තුළ තිබූ අතර, ඉතිරි රුපියල් දශලක්ෂ 13,739 වානිජ බැංකු වල තැන්පත් කොට පැවතුණි.

8. 8 රාජ්‍ය ණය

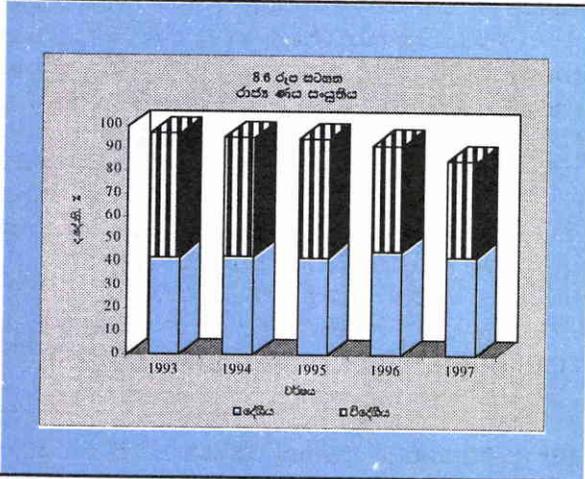
1997 වසර අවසානය වන විට රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 758,714 ක් වූ අතර එය පසුගිය වර්ෂයට වඩා සියයට 7 ක වැඩිවීමකි. මුළු රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සැලකූ විට 1996 දී පැවති සියයට 92 සිට 1997 දී සියයට 85 දක්වා අඩුවිය. මුළු දේශීය ණය ප්‍රමාණය මුළු රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණයෙන් සියයට 50 ක් විය. 1997 වර්ෂය තුළදී දේශීය සහ විදේශීය ණය ප්‍රමාණයන් පිළිවෙලින් සියයට 10 කින් සහ සියයට 5 කින් වැඩිවිය.

දේශීය ණය

භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර නිකුත් කිරීම, කල්පිරීම තෝරාගත හැකි ලෙසින් වූ කාල පරාසයක් සහිතව රුපියල් ණය නිකුත් කිරීම සහ කෙටිකාලීන ණය අඩු කිරීම යන කරුණු හේතු කොටගෙන දේශීය ණය ව්‍යුහයේ කැපී පෙනෙන වර්ධනයක් ඇති විය. මෙමගින් ණය ව්‍යුහයේ වඩා නම්‍ය සුළභාවයක් සහ වෙළඳපොළ මගින් ඵලදායී තීරණය කිරීමේ වැඩි තැම්පාවක් ඇතිවීමද සිදුවිය. 1997 අවසානය වන විට කෙටිකාලීන ණය ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 133,303 ක් වූ අතර එය මුළු දේශීය ණය ප්‍රමාණයෙන් සියයට 35 ක් වූ අතර 1996 වසර අවසානයේදී එම ප්‍රතිශතය සියයට 41 ක් විය. මුළු කෙටිකාලීන ණය වලින් සියයට 86 ක් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් විය. භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා වූ පොළීය 1997 දී කැපී පෙනෙන ලෙස අඩුවිය. 1997 වර්ෂය ආරම්භ වන විට මාස 3, 6, සහ 12 කල්පිරීම සහිත භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා වූ බර තැබූ පොලිය සියයට 17.14, 17.03 සහ 17.11 ක් වූ අතර වර්ෂය අවසානය වන විට එම පොලී ප්‍රතිශතයන් සියයට 9.97, 10.09 සහ 10.21 දක්වා පිළිවෙලින් පහත වැටුණි. කෙටිකාලීන ණය වල ඉතිරි සියයට 14 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු අත්තිකාරම් වූ අතර, 1997 අවසානය වන විට එය සියයට 3 කින් වැඩි වී රුපියල් දශලක්ෂ 18,307 ක් විය.

1997 දී මැදි හා දිගුකාලීන ණය (දිගුකාලීන ප්‍රති ව්‍යුහගත බැඳුම්කරද ඇතුළත්ව) සියයට 21 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරමින් මුළු දේශීය ණය වලින් සියයට 65 ක් නියෝජනය කරන ලදී. භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර, නොපියවූ මැදි හා දිගුකාලීන මුළු ණය වලින් සියයට 4 ක් විය. වානිජ බැංකු, සේවක අර්ථසාධක අරමුදල සහ ඉතිරිකිරීමේ ආයතන භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මුළු නිකුත්වූ පිළිවෙලින් සියයට 33, 32, සහ 18 ක් මිලදී ගන්නා ලද අතර අනිත් සියළුම ආයෝජකයින් විසින් ඉතිරි සියයට 17 මිලදී ගන්නා ලදී. මැදි හා දිගුකාලීන ණය වල ඉතිරි මුළු ප්‍රමාණයම රුපියල් සුදැකුම් පත් විය. රජය දේශීය අංශයෙන් සම්පත් රැස් කිරීම, විශාල ලෙස රුපියල් සුදැකුම් පත් මගින් සිදුකරන ලද අතර එමගින් ලබාගත් මුළු ණය ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 48,500 ක් විය. 1997 වර්ෂයේදී රුපියල් සුදැකුම් කාණ්ඩ 17 ක් වර්ෂ 2 - 8 දක්වා වූ කල් පිරීමේ කාලයන් සහිතව නිකුත් කරන ලදී. රුපියල් සුදැකුම් සඳහා පොළීය උද්ධමනයෙහි බලාපොරොත්තු වූ අඩුවීමට අනුකූලව අඩුකරන ලද අතර දිගුකාලීන කල් පිරීමක් සහිත රුපියල් සුදැකුම් සඳහා කෙටිකාලීන ණය උපකරණ වලට වඩා මඳක් වැඩි පොළීයක් ලබා දීම සඳහා සාපේක්ෂව ඉහළ පොලී අනුපාතයක් ලබා දෙන ලදී. ඒ අනුව, වර්ෂයේ පළමු කාර්තුව තුළදී නිකුත් කරන ලද රුපියල් සුදැකුම් සඳහා වාර්ෂික පොලිය සියයට 14.5 ක් විය. වර්ෂය අවසාන වන විට මෙම පොලිය ක්‍රමයෙන් සියයට 11.25 ක් දක්වා අඩුවිය. මුළු රුපියල් සුදැකුම් වලින් සියයට 35 ක් වර්ෂ 6 - 7 සහිත විකල්ප කල්පිරීමේ කාලයන් සහිත වූ අතර මුළු නිකුත්වූ පිළිවෙලින් සියයට 53 ක් කල්පිරීමේ කාලය වර්ෂ 2 - 4 සහිත විය. සේවක අර්ථසාධක අරමුදල සහ ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව රුපියල් සුදැකුම් වැඩසටහනේ ප්‍රධාන දායකයන් ලෙස තවදුරටත් ක්‍රියා කරන ලදී. මෙම ආයතන දෙක පිළිවෙලින් සියයට 64 සහ සියයට 24 බැගින් දායක විය. රුපියල් සුදැකුම් සඳහා, අනෙකුත් ආයෝජකයන් විසින් රුපියල් දශලක්ෂ 5,741 ක් ආයෝජනය කරන ලද අතර, සේවක භාරකාර අරමුදල (රුපියල් දශලක්ෂ 2,454), රක්ෂණ සංස්ථා (රුපියල් දශලක්ෂ 1,500), වරාය අධිකාරිය (රුපියල් දශලක්ෂ 750), රාජ්‍ය අංශයේ අර්ථසාධක අරමුදල් (රුපියල් දශලක්ෂ 923) සහ වෙනත් රාජ්‍ය ආයතන (රුපියල් දශලක්ෂ 114) මගින් මෙම ආයෝජනයන් කරන ලදී.

භාණ්ඩාගාර තැන්පතු සහතික මත නොපියවූ ණය ප්‍රමාණය 1996 අවසානයේදී පැවති රුපියල් දශලක්ෂ 212 සිට 1997 අවසානය වන විට රුපියල් දශලක්ෂ 83 දක්වා අඩුවූ අතර රාජ්‍ය ණය සංයුතිය තුළ එම ණය ප්‍රමාණය සාපේක්ෂව කැපී පෙනෙන ප්‍රමාණයක් නොවීය. 1997 වර්ෂය තුළදී භාණ්ඩාගාර තැන්පතු සහතික පත්‍ර මාස 12 ක කල්පිරීමේ කාලය සහිතව සහ වාර්ෂික ඵලදායී අනුපාතය සියයට 18.06 ක් සහිතව නිකුත් කරන ලද අතර එයින් සියයට 3 ක් මුද්දර බදු ලෙස අයකර ගන්නා ලදී. 1997 වර්ෂය අවසානය වන විට බදු සංචිත සහතික පත් මත වූ නොපියවූ ණය ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 7 ක් වූ ඉතා සුළු ප්‍රමාණයක් විය.

8.7 සංඛ්‍යා සටහන
නොපියවූ රාජ්‍ය ණය (වර්ෂය අවසානයට)

ශීර්ෂය	රුපියල් දශලක්ෂ				
	1993	1994	1995	1996	1997
මුළු දේශීය ණය (අ)	213,685	249,119	285,759	349,007	382,962
සංවිකල්ප	101,845	108,725	127,470	142,689	133,303
මැදි හා දිගුකාලීන	111,840	140,394	158,289	206,318	249,659
ණය උපකරණ අනුව	213,685	249,119	285,759	349,007	382,962
රුපියල් සුරැකී පත්	105,707	137,554	157,928	205,975	239,475
භාණ්ඩාගාර බිල්පත්	97,196	98,896	113,771	124,996	114,996
භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර වෙනත්	10,782	12,669	14,060	18,036	18,491
ආයතන අනුව	213,685	249,119	285,759	349,007	382,962
බැංකු	90,135	100,043	113,355	113,553	101,966
මහ බැංකුව	16,480	21,345	28,684	34,807	24,999
වෙනත් බැංකුව	73,655	78,698	84,671	68,746	76,967
සිදුත් අවිදිලි	239	137	100	100	100
බැංකු නොවන	123,311	148,939	172,304	245,354	280,896
යාචිත ඉතිරි සිරිමි බැංකුව	37,767	46,407	48,406	47,794	62,498
සේවාක අර්ථ සාධක අවිදිලි වෙනත්	65,645	79,745	95,000	113,236	134,867
19,899	22,786	28,898	84,324	83,531	
මුළු විදේශීය ණය	270,224	301,812	346,286	359,390	375,752
ව්‍යාපෘති ණය	216,355	246,075	286,848	302,666	320,547
ව්‍යාපෘති නොවන ණය	53,869	55,737	59,438	56,724	55,205
ආයතන අනුව	270,224	301,812	346,286	359,390	375,752
සහනදායී ණය	260,557	292,462	335,656	348,936	361,430
වෙනත් ණය	9,667	9,350	10,630	10,454	14,322
ව්‍යවහාර මුදල් අනුව	270,224	301,812	346,286	359,390	375,752
වැනි	81,467	95,340	115,537	130,818	142,733
වත්කම් ජනපද වෙළෙඳ	66,614	67,546	72,488	74,623	83,107
පොත්	73,946	89,291	101,537	99,868	98,738
ආවේණික මාත්	23,865	25,009	29,114	27,313	25,746
වෙනත්	24,332	24,626	27,610	26,768	25,428
විදේශීය බැංකු මුදල් සංරචක ණය	1,065	950	1,020	923	499
නොපියවූ මුළු රාජ්‍ය ණය	483,909	550,931	632,045	708,397	758,714
සිදුත් අවිදිලි අත්හැර පසු නොපියවූ මුළු මුළු රාජ්‍ය ණය	483,589	550,794	631,945	708,297	758,614

(අ) 1993 දී සහ 1996 දී හිඟක් කල රු. දශලක්ෂ 24,088 සහ රු. දශලක්ෂ 23,873 ක් වූ දිගුකාලීන බැඳුම්කර ඇතුළත්ය. මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

8.8 සංඛ්‍යා සටහන
විනිමය අනුපාතිකයේ විචලනයන් විදේශීය ණය කෙරෙහි ඇති කල බලපෑම (අ)

ශීර්ෂය	රුපියල් දශලක්ෂ				
	1993	1994	1995	1996	1997(ආ)
දළ ලැබීම්	16,839	19,384	24,359	23,992	24,406
ආපසු ගෙවීම්	6,984	7,606	8,477	8,939	10,004
ශුද්ධ ලැබීම්	9,855	11,778	15,882	15,053	14,402
විනිමය අනුපාතිකයේ විචලනය	24,831	19,810	28,592	-1,949	1,959
මහ වගකීමේ වෙනස					
කාලවිදේය අවසානයෙහි					
වගකීම	270,224	301,812	346,286	359,390	375,752

(අ) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තුව මගින්, සාමාන්‍ය ලද දත්ත ලැබූ දිනය අනුව වටිනාකම් සටහන් කිරීමේ ප්‍රමුඛ පදනමේ නොව ඇත. (ආ) සංවිකල්ප

නොවිටු සහතික පත් නිකුත් කිරීම නිසා සහනදායී නොවන ණය ප්‍රමාණය වැඩිවිය. ව්‍යාපෘති සහ වැඩ සටහන් යටතේ ව්‍යාපෘති සහ වැඩ සටහන් යටතේ වූ නොපියවූ ණය ප්‍රමාණය 1997 අවසානය වන විට සියයට 6 කින් වැඩිවී රුපියල් දශලක්ෂ 320,547 ක් විය. මෙම ව්‍යාපෘති සහ වැඩසටහන් ණය වලින් සියයට 80 ක් පමණ ද්විපාර්ශ්වික සහ බහුපාර්ශ්වීය මාර්ගයන්ගෙන් ලැබී ඇත. භාණ්ඩ ණය යටතේ වූ නොපියවූ ණය ප්‍රමාණය 1997 දී රුපියල් දශලක්ෂ 1,427 කින් අඩුවී රුපියල් දශලක්ෂ 53,816 ක් විය. නව ණය ගැනීම් සහ ණය ආපසු ගෙවීම් වලට අමතරව විනිමය අනුපාතයෙහි වූ විචලනය හේතු කොට මුළු ණය ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 765 කින් අඩුවිය. සියළුම භාණ්ඩ ණය ද්විපාර්ශ්වීය ණය වූ අතර (ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය, ජපානය, නෙදර්ලන්තය, ජර්මනිය, කැනඩාව යනාදී), එම ණය සහනදායී කොන්දේසි යටතේ ලැබූ ණය ද විය.

රජයේ ණය සේවා ගෙවීම්

1997 වර්ෂයේදී රජයේ ණය සේවා ගෙවීම් ප්‍රමාණය සියයට 14 කින් හෙවත් රුපියල් දශලක්ෂ 11,256 කින් වැඩිවී රුපියල් දශලක්ෂ 92,519 ක් වූ අතර එය රුපියල් දශලක්ෂ 37,272 ක් වූ ණය ආපසු ගෙවීම් සහ රුපියල් දශලක්ෂ 55,247 ක් වූ පොලී ගෙවීම් වලින් සමන්විත විය. මෙම වැඩිවීම රුපියල් දශලක්ෂ 4,032 ක් වූ ණය ආපසු ගෙවීම් සහ රුපියල් දශලක්ෂ 7,224 ක් වූ පොලී ගෙවීම් වල වැඩිවීම යන කලින් වල මුළු ප්‍රතිඵලයකි. කෙසේ වුවද, ණය සේවාකරණය දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 1996 දී පැවති සියයට 10.6 සිට 1997 දී සියයට 10.4 දක්වා අඩුවිය. 1997 දී දේශීය හා විදේශීය අංශයන්ට කරනු ලැබූ ණය ආපසු ගෙවීම් පිළිවෙලින් රුපියල් දශලක්ෂ 24,021 ක් සහ රුපියල් දශලක්ෂ 13,251 ක් විය.

දේශීය ණය සඳහා පොලී ගෙවීම් 1997 දී සියයට 15 කින් වැඩිවී රුපියල් දශලක්ෂ 48,555 ක් විය. අයවැය හිඟය පියවීම සඳහා රුපියල් ණය මත දරනු ලැබූ ඉහළ

8.9 සංඛ්‍යා සටහන
රාජ්‍ය ණය සේවා ගෙවීම්

ශීර්ෂය	1993	1994	1995	1996	1997(අ)
ණය සේවාකරණ ගෙවීම්	58,938	63,593	77,663	81,263	92,519
ණය ආපසු ගෙවීම්	27,290	22,671	36,546	33,240	37,272
දේශීය	20,327	15,065	28,069	22,749	24,021
විදේශීය	6,963	7,606	8,477	10,491	13,251
පොළී ගෙවීම්	31,648	40,922	41,117	48,023	55,247
දේශීය	26,546	35,411	34,955	41,284	48,555
කෙටිකාලීන	13,351	18,712	13,947	18,053	18,174
මධ්‍ය හා දිගුකාලීන	13,195	16,699	21,008	23,231	30,381
විදේශීය	5,102	5,511	6,162	6,739	6,692
පොළී ගෙවීම් / වර්තන වියදමේ ප්‍රතිණනයක් ලෙස ණය සේවාකරණ ගෙවීම් / දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිණනයක් ලෙස	30.94	32.20	26.67	27.42	29.90
	11.79	10.98	11.63	10.57	10.39

මූලය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

(අ) තාවකාලික

රැකියාව සහ 1996 දෙවන භාගයේදී නිකුත් කරනු ලැබූ දිගුකාලීන ප්‍රතිව්‍යුහගත බැඳුම්කර වල වියදම පිළිබිඹු කරමින් 1997 දී රුපියල් ණය මත ගෙවන ලද පොලිය සියයට 29 කින් වැඩිවී රුපියල් දශලක්ෂ 30,021 ක් විය. භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සඳහා වූ පොලී ගෙවීම් රුපියල් දශලක්ෂ 327 ක් විය. මැදි හා දිගුකාලීන ණය සඳහා පොලී ගෙවීම 1997 දී සියයට 29 කින් වැඩිවූ අතර එය අයවැය හිඟය පියවීම සඳහා ඉහල පොලී ප්‍රතිණනයක් යටතේ මැදි කාලීන ණය උපකරණ මත වූ රැකියාව පිළිබිඹු කරයි. කෙටිකාලීන ණය සඳහා පොලිය රුපියල් දශලක්ෂ 18,174 ක් වූ අතර එය සියයට 1 ක සුළු වැඩි වීමක් පෙන්නුම් කරන ලදී. 1997 දී භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා වූ පොලිය කැපී පෙනෙන ලෙස අඩු වුවද, කල් පිරෙන කාලය මාස 3 හා මාස 6 සහිත භාණ්ඩාගාර බිල්පත් අධික ලෙස නිකුත් කිරීම නිසා සහ ගෙවා නිදහස් වූ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මත පොලිය කලින් ගෙවීමට සිදුවීම නිසා මුළු පොලී ගෙවීම් වැඩිවිය. විදේශ ණය සඳහා පොලිය රුපියල් දශලක්ෂ 47 කින් අඩුවී රුපියල් දශලක්ෂ 6,692 ක් විය.